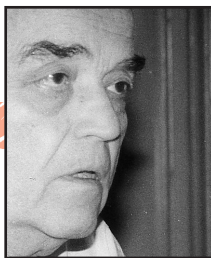

**Oker wil er
iets leuks van maken**

p. 5

**Blaffende honden
bijten niet**

pp. 8-9

**Een stuk
seizoen?**

p. 12

KONSEPTTEKST TEKENT KRIJTLIJNEN VAN DE LEUVENSE ASSOCIATIE UIT

Frivool gekronkel krijgt vaste vorm

Fet frivool gekronkel tussen Vlaamse hogescholen en universiteiten onder het mom van associatievorming werd de afgelopen maanden uitvoerig door de pers in kaart gebracht. De clan rond de KU Leuven heeft sinds kort een concepttekst klaar die een eerste licht werpt op de concrete werking van haar associatie. Daarmee is ook het inhoudelijk debat rond associaties op gang getrokken.

Eind april vorig jaar schrikte een zoveelste nota het Vlaamse onderwijslandschap op. De nota-Luwel, genoemd naar de adjunct-kabinetsjef van minister Vanderpoorten (VLD), gaf een eerste aanzet om het Vlaamse hoger onderwijs te hertekenen in functie van vijf associaties. Een associatie brengt hogescholen en universiteiten onder een koepel met als voornaamste doel de competitiviteit van het Vlaamse onderwijs te verhogen.

Hoe dat samenwerkingsverband er precies zou uitzien, bleef vooralsnog onduidelijk. Het ging om een ambitieus plan, met een aantal onmiskenbare voordelen. Binnen het korset van de associatie zou een grondige flexibilisering en uitdieping van de bestaande bruggen tussen hogescholen en universiteiten mogelijk zijn en zou werk gemaakt worden van een duidelijkere profilering van opleidingen met optimalisatie als gevolg. Verder zou een associatie ook het ideale platform bieden om een instellingsoverschrijdend instrument tot kwaliteitszorg te ontwikkelen. Mooie vooruitzichten, feit blijft dat een lijst mogelijke voordelen nauwelijks bijdraagt tot het concreet in beeld brengen van de werking van een associatie.

PARTNER

Vaag of niet, het overgrote deel van de instellingen besefte dat het menens was en stortte zich vol overgave op het zoeken van de juiste partner. Een klein half jaar later heeft iedereen min of meer kleur bekend en liggen de contouren van de Vlaamse associaties zo goed als vast. Hoog tijd dus om ook aan het inhoudelijke luik te beginnen.

De associatie rond de KU Leuven werkte een concepttekst uit die voor het eerst een poging onderneemt om haar werking in concrete bewoordingen te belichten. Het vertrouwelijke document is het resultaat van vier werkgroepen. Zij beraad-

den zich over de missie en het concept van de Leuvense associatie en stelden een reeks strategische doelstellingen op die op hun beurt resulteerden in twee visieteksten. Een visietekst onderwijs en een visietekst akkreditering, kwaliteit-zorg, internationalisering en onderzoek. Pittig detail: in geen enkele van deze werkgroepen zetelde een student.

De Leuvense associatie is omvangrijk en dus maakt de nota van een degelijk bestuur een uitgesproken aktiepunt. De associatie krijgt een koepel, juridisch ingepast als een vereniging zonder winstoogmerk (vzw), die zich aanvankelijk als overlegplatform moet profileren. Gaandeweg is het de bedoeling om aan deze vereniging een reeks bevoegdheden toe te kennen, die uiteindelijk zelfs alle aspecten van de organisatie van het tertiair onderwijs kunnen omvatten. Daarmee maakt de nota ook meteen duidelijk dat de Leuvense associatie ambities koestert om heel ver te gaan, zelfs plannen heeft om op termijn naar een volledige integratie te evolueren.

Op instellingsnivo wil de associatie zich laten gelden door een of meerdere stemmen op te eisen in de algemene vergaderingen van alle partners. Partners die zich als kleine bedrijfjes, als kleine deelenheden van een groter bedrijf zullen moeten organiseren, met een soort businessplan als algemene richtlijn. De Leuvense associatie profileert zich dus meer dan ooit als een multinational, al blijft ook de universitair-gedachte onderschreven.

PROFIEL

Drie opleidingsprofielen moeten het achterhaalde onderscheid tussen hogescholen en universiteiten doen vergeten, zonder

aan multidisciplinariteit in te boeten. Dit betekent dat het huidige verschil in finaliteit van deze opleidingen wel gehandhaafd

lijkt *akkrediteringsmechanisme*.

Zolang akkreditering zich enkel tot doel stelt basiskwaliteit te garanderen, is

Klaroengeschal en tromgeroffel gaven het startsein voor het nieuwe academiejaar. Een academiejaar waarin associaties en de Bologna-verklaring de agenda van vele vergaderingen zullen bepalen (pp. 2-3). Ook de globalisering is niet weg te denken uit het intellectuele discours anno 2001 (p. 16). De enige man in Leuven die er alles van weet is natuurlijk Louis Tobback. Veto ging dus maar even op visite (pp. 8-9).

blijft, maar dat dit verschil losgekoppeld wordt van de benaming hogeschool of universiteit. Je opleiding bepaalt dus de finaliteit van je diploma, en niet je instelling.

De huidige academische opleidingen krijgen de term *akademisch-konceptueel* toebedeeld en de vierjarige en driejarige hogeschoolopleidingen worden in nieuwe vakbenamingen respectievelijk als *akademisch-professioneel* en *professioneel* omschreven. Alledrie de opleidingen leiden tot de graad van bachelor.

Een van de eerder aangehaalde voordelen van associaties is de mogelijkheid tot het ontwikkelen van een kwaliteitssysteem. In het licht van de Bolognaverklaring een niet onbelangrijke verantwoordelijkheid. Bologna erkent de nood aan een mechanisme dat nagaat of opleidingen aan een aantal minimale kwaliteitseisen voldoen om mobiliteit in Europa en transparantie van het Europees onderwijsaanbod ten volle waar te maken. Ook de nota heeft het uitvoerig over de ontwikkeling van een derge-

het gevaar van een ranking uitgesloten. Het gevaar bestaat echter dat er zich meerdere akkrediteringsmechanismen naast elkaar gaan ontwikkelen, telkens met andere normen. In dit geval raakt niet alleen de transparantie zoek, en schiet het ding de facto aan zijn doel voorbij, maar wordt het rankingsgevaar pas echt reëel. Onderwijsinstellingen leggen de lat net iets hoger dan hun naaste concurrenten, en stijgen zo een beetje op de ladder.

De Leuvense associatie lijkt vastbesloten om aansluiting te zoeken bij de Europese top. De nota laat dan ook doorschemeren dat de associatie haar normen hoger zal leggen dan deze van het Vlaamse akkrediteringsmechanisme. Er wordt expliciet gesteld dat de kwaliteitsnormen van een Europese strategische alliantie van topuniversiteiten als uitgangspunt zullen dienen, en die eisen naar alle waarschijnlijkheid meer dan louter basiskwaliteit.

De nota omvat zonder enige twijfel een goede aanzet tot de concrete uitwerking van de Leuvense associatie. Waakzaamheid blijft echter geboden, laat ons hopen dat de studenten deze keer hun rol als waakhond niet op straat moeten opeisen.

Els Silvrants

GROEP T

INGENIEURS MET VISIE

TECHNOLOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Vesalius • Vesaliusstraat 13 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groept@groept.be

(advertentie)

Studentenspeech: over internationalisering, Bologna en associaties

Beste studenten,
beste niet-studenten

Vandaag wordt de wereld ons dorp. Een dorpsleven dat steeds meer bepaald wordt door internationale akkoorden, door instellingen die de waterdragers zijn van de vrije markt. Maar hoe globaler de wereld wordt, hoe individualistischer de mens zich gaat gedragen. Hoe groter de kans op interculturele contacten en wederzijdse verrijking, hoe groter het gevaar voor culturele verarming en uniformisering.

De natiestaten worden gestadig uitgehouden. De nationale democratieën verliezen hun beslissingsmacht en draagkracht aan multinationale bedrijven en organisaties. In een wereldorde die de mens eerder ziet als klant dan als participant, is het niet verwonderlijk dat de burger anti- of apolitiek reageert.

Een globalisering van de economie kan meer welvaart voor iedereen genereren, maar kan evenzeer de kloof tussen rijk en arm verscherpen. Alleen meer democratische controle kan dit voorkomen. Alleen de participatie van alle betrokkenen kan een rechtvaardiger verdeling bewerken. De vrijheid van de vrije markt is een konsumptievrijheid maar geen politieke. De vrije markt kan wel diensten aanbieden maar geen rechten.

Ook onderwijs dreigt ten prooi te vallen aan de expansiezucht van de vrije markt. Na een eerder mislukte poging in Seattle vergadert de Wereld Handelsorganisatie dit najaar in Qatar over de verdere liberalisering van de onderwijsmarkt. De Europese Unie ondertekende in 1994 mee het prinsiesakkoord en dat buiten medeweten van de betrokkenen uit het onderwijsveld.

Dat onderwijs een recht is klinkt bekend in de oren. Dat het een handelsproduct is klinkt vals. Nochtans kan je met wat verbeelding onder afstandsonderwijs en internationale uitwisseling van studenten en docenten wel degelijk een kommersiële activiteit verstaan. Onze samenleving mag het onderwijs met zijn maatschappijkritische functie, niet uitbesteden aan de bedrijfsweld. Als we de wetten van vraag en aanbod loslaten op het onderwijs, leveren we het instrument bij uitstek van sociale mobiliteit uit aan een handvol onderwijsmultinationals. Aan diplomafabrieken die alleen lukratieve Engelstalige opleidingen te koop aanbieden.

Die internationalisering van het onderwijslandschap is geen nachtmerrie maar steeds meer een Europese werkelijkheid. De Bolognaverklaring moet de verschillende Europese onderwijselandsjes naar mekaar toe drijven maar dat mag niet neerkomen op een Europese eenheidsworst. Het kan niet de bedoeling zijn om alle opleidingen op een hoopje te gooien maar wel om de transparantie te vergroten. Voor het uitwerken van een algemeen kwaliteitssysteem kan akkreditering een belangrijke hefboom zijn. Want akkreditering moet in de eerste plaats een 'basiskwaliteit' garanderen en niet de ambitie koesteren om de kwaliteit van instellingen tegenover elkaar uit te spelen in een ranking. Een ranking van de Europese onderwijsinstellingen leidt tot elite-universiteiten voor een select publiek, terwijl democratisering voor ons steeds en overall kwaliteitsvol onderwijs betekent voor een zo breed mogelijk publiek, dat zo in de beste omstandigheden de uitdaging van Europa aan zal kunnen.

Bij ons in Vlaanderen betekent die europeanisering dat Nederlands zonder

meer de voornaamste onderwijstaal moet blijven. Als Nederlands in de eerste en tweede cyclus moet wijken voor de *lingua franca* van vandaag, het Engels, dan leidt dat onvermijdelijk tot een culturele verarming. Maar vooral kan het een extra drempel creëren voor de toegang tot het hoger onderwijs. Wel moet de student voldoende mogelijkheden krijgen om minstens in de dominante vreemde taal met anders-taligen over zijn vakgebied te communiceren.

Om Europa aan te kunnen, reorganiseert het Vlaams onderwijs zich. Vijf universiteiten, dertig hogescholen, dat is te veel voor Vlaanderen in Europa. Met de hete adem van Bologna in de nek heeft Europa immers geen boodschap aan een Vlaanderen dat niet eens samenwerking mogelijk maakt tussen haar hogescholen en universiteiten. Associaties kunnen bruggen slaan tussen het universitaire en hogeschoolonderwijs, werk maken van de zorg voor kwaliteit in heel Vlaanderen, zelfs een poging ondernemen om het Vlaamse onderwijsaanbod te rationaliseren. Al blijft de vraag of mega-netwerken op basis van een ideologie niet het tegenovergestelde bewerkstelligen.

(foto David Loyen)

De Leuvense studenten zijn de idee rond de opbouw van associaties in Vlaanderen dus niet ongenegen. De idee, laat ons duidelijk zijn. Want de verdere uitwerking is immers nog veel te vaag. Nogal logisch dat wij als studenten toenadering van het ministerie of onze academische overheid verwachtten. Wij wachten trouwens nog steeds. En wij zouden eindeloos kunnen blijven wachten, want ondanks alle onduidelijkheid zijn ze inmiddels wel al gevormd.

Na een klein half jaar paringsdans mag onze eigen Alma Mater zich de trotse bezitter van een stevig marktaandeel noemen. De natte droom van onze rector om een prestigieuze associatie met internationale ambities uit te bouwen, lijkt realiteit geworden, want de KU Leuven slaagde erin om een aantal ronkende namen naar zich toe te trekken, en de concurrentie bijwijken groen van jaloezie te maken. Vraag blijft natuurlijk of dergelijk gelobby de kwaliteit van het onderwijs verbetert of eerder oude machtspelletjes verbergt. Wij kunnen het u in elk geval niet zeggen, want wij stonden erbij en keken ernaar. En we zagen dat we met meer dan genoeg waren.

Zeer binnenkort tekenen de KU Leuven en haar tien hogescholen een contract, op basis van een document waarvan wij officieel nog niet eens weten dat het bestaat, laat staan wat erin staat. Vier werkgroepen maakten dankbaar gebruik van de examenperiode en waren zelfs zo galant de studenten niet te storen tijdens de vakantie. Nochtans bloklettert het kleinood dat de studenten in een associatie centraal moeten staan en dat een goed afgewogen participatie van de *stakeholders* gewaarborgd moet zijn. Onthielden wij niet uit de openingsspeech van onze eigen rector vorig jaar dat ook de studenten van die stakeholders deel uitmaken? Eerst uitspraak en dan pas inspraak, een hardnekkige gewoonte aan deze universiteit, vorig jaar door duizenden op straat aangeklaagd, dit jaar niet minder van toepassing.

Maar zelfs al vindt men de fundamentele rechten van de student onvoldoende als doel op zich, dan had men tenminste het nut ervan kunnen aanvaarden. Als de studenten betrokken waren geweest hadden ze onze rector er nog op kunnen wijzen dat hij weer eens zijn sociale voorzieningen over het hoofd had gezien — zijn meest nabije instrument om eindelijk eens

iets aan die verhoopte democratisering te doen. Want als er al een logika zit in de associaties zoals ze op dit moment vorm krijgen, dan is het een onderzoeks- en onderwijslogika. Nochtans is de enige logika voor sociale voorzieningen, de enige manier om zich doelgericht en efficiënt te rationaliseren, een schaalvergroting op regionale basis. Wij eisen dan ook dat de studentenvoorzieningen niet in het korset van de associaties zullen gedwongen worden, maar hun eigen optimalisatie mogen zoeken, en wel in sociale associaties op regionale basis. Zoniet dreigen de positieve gevolgen van de samenwerking van onderwijsinstellingen te verdrinken in de poel van sociale inefficiëntie die zij creëren. En wat baat een optimalisering van het onderwijslandschap als die alleen tot een verdere elitarisering van het hoger onderwijs leidt.

Op zich heeft deze vergetelheid weinigen verbaasd. Het vloeit immers voort uit de stiefmoederlijke wijze waarop de KU Leuven en vele andere instellingen hun studentenvoorzieningen de laatste jaren behandelen. Ontdaan van hun sociale doelstellingen worden ze meer en meer mis-

bruikt in de bittere strijd om de studenten-aantallen. Dit met hetzelfde efficiëntieprobleem als bijna noodzakelijk gevolg. Zo worden diensten verplicht om een verspreidsplan uit te werken dat niet dient tot het democratiseren van de mobiliteit, maar dat louter wordt aangewend om elke potentiële student te lokken naar de eigen instelling. Zo worden prijsverhogingen niet als een probleem aanzien, maar wel het protest ertegen, want dit zou nieuwe studenten kunnen afschrikken. Zo worden personen wiens inkompetentie op sociaal gebied bijna legendarisch is, angstvallig in dienst gehouden om elke negatieve pers-aandacht te vermijden terwijl tientallen studenten uit de boot vallen door hun wanbeleid. Zo worden er miljoenen gestoken in prestigieuze projecten, terwijl de eigen studentenkamers verkrotten. Het is zelfs zo erg gesteld dat de KU Leuven het enige marketingaspect dat de democratisering nog van dienst zou kunnen zijn, vergeet uit te spelen: haar naambekendheid als kwaliteitsinstelling aanvullen met een sociaal en laagdrempelig imago. Hoeft het in deze kontekst dan nog te verbazen dat we ons dag na dag meer verwijderen van de democratisering van het onderwijs.

In haar opdrachtsverklaring stelt de KU Leuven nochtans maatschappelijke dienstverlening en betrokkenheid op etische thema's onomwonden centraal. Globalisering en internationalisering zijn ongetwijfeld fenomenen die heel wat emansipatorische impact kunnen hebben. Weinigen beschouwen mobiliteit, directe en vlotte communicatie, wereldwijde contacten en multikulturalisering als louter negatieve gegevens. Ongecontroleerde en puur door de vrije markt ingegeven mondialisering leidt echter ook tot teloorgang van solidariteitsverbanden en samenhang. Al te ingewikkelde culturele verschillen houden het risico in dat mensen zich in hun eigen veilige kokon terugtrekken. Precies daarom moeten mensen gewapend worden met een gezonde portie zelfvertrouwen. Alleen zo kan men met een open blik en een zelfbewuste nieuwsgierigheid de interculturele verrijking beleven. Als bruisend centrum van vorming en vernieuwing is er hier voor de universiteit een belangrijke rol weggelegd.

Maar ook als kenniscentrum is onze universiteit maatschappelijke verantwoordelijkheid verschuldigd. Kennis kan macht worden, maar bij voorkeur enkel en alleen als ze ten goede wordt aangewend. Mogelijkheden heeft ze ten over. De KU Leuven zou eindelijk eens het door haar mee ondertekende Copernicus-sjarter voor duurzame ontwikkeling vanonder het stof kunnen halen. Als onderwijs- en onderzoeksinstelling, als instrument voor sociale mobiliteit, zou ze zich ook actiever in de ontwikkelingsamenwerking moeten engageren.

Want niet alleen de sociale ongelijkheid hier, maar ook de armoedekloof in de wereld moet aangepakt worden. Een universiteit schiet immers te kort als ze er niet in slaagt haar academische kennis te benutten om een maatschappelijk debat aan te zwengelen. Ze mag zich niet achter een steriele wetenschapsbeoefening verschuilen om te ontaarden in desinteresse en navelstaarderij. Ze is aan de samenleving maatschappelijke relevantie verschuldigd. En die relevantie zal zich laten aflezen in de mate dat ze jonge mensen vormt tot authentieke actoren in een zelfbewust Vlaanderen, in een open Europa en in een rechtvaardiger wereld!

Bedankt.

Welles-nietes tussen rector en studenten

Met veel uiterlijk vertoon is het nieuwe academiejaar aan de KU Leuven ingezet. Een bont allegaartje van kardinalen, ministers, rectoren en vertegenwoordigers van het koninklijk paleis zakten af naar Leuven om de academische zitting bij te wonen. Een academische zitting die ons in ieder geval een ding leerde: de relatie tussen rector Oosterlinck en de Leuvense studentenvertegenwoordiging is zeker niet hartelijk te noemen.

De dag begon met de onvermijdelijke eucharistieviering in de Sint-Pieterskerk. Eenmaal de religieuze plichtplegingen achter de rug, vertrok de stoet professoren en hoogwaardigheidsbekleders naar de Pieter De Somer-aula, alwaar de feitelijke opening van het academiejaar zich voltrok.

Een terugblik op de verwezenlijkingen en gebeurtenissen van het vorige academiejaar zorgde voor een luchtige opener. Zo kon je op het videoscherm beelden zien van de nieuwe e-nieuwsbrief, de invoering van de vermaledijde semestereksamen, de uitreiking van de Castar-trofee, het patroonsfeest met als hoogtepunt de eredocoraten, bezoek van leden van de Belgische koninklijke familie en Laura Bush. Het filmpje werd afgerond met een aantal tentoonstellingen die vorig jaar plaatsvonden. Frappant was wel dat bij het segment van de semesterexamens vooral positieve geluiden te horen waren. Een betoging van 5000 mensen tegen de semesterexamens vorig jaar had blijkbaar nooit plaatsgevonden. Ook was er in het filmpje weinig tot geen aandacht voor enkele studentikoze hoogtopenen, zoals de beiaardkantus. Rector Oosterlinck nam hierop het woord en vroeg om te beginnen een minuut stilte — die verrassend kort was — voor de slachtoffers van terrorisme in de Verenigde Staten en in de hele wereld.

REGERING

Oosterlinck's openingstoespraak ging over de actuele noden van het wetenschappelijk onderzoek. In zijn pleidooi voor beter ondersteund onderzoek liet de rector het niet na enkele sneren te geven naar de huidige Vlaamse regering. Oosterlinck herinnerde zich vol weemoed nog de dagen van de vorige Vlaamse regering onder "de bezielende leiding van Luc Vandenbrande". Oosterlinck: "België investeert relatief minder in wetenschappelijk onderzoek dan zijn buurlanden. De vorige regering heeft op dat vlak een verdienstelijke inhaalbeweging uitgevoerd, maar dit werd spijtig genoeg afgeremd door de huidige." In zijn besluit benadrukte de rector dat het onderzoek aan de KU Leuven een zeer hoog nivo bereikt. Hij voegde daar echter meteen aan toe dat er op het vlak van de internationalisering, omkadering, structurele ondersteuning en loopbaanmogelijkheden zeer dringende problemen zijn. Oosterlinck drukte zijn vertrouwen uit in de aanwezige Minister van Onderwijs, Marleen Vanderpoorten. "Ik weet dat ik op u kan rekenen, nu gewoon de rest van de regering nog overtuigen."

GLOBALISERING

Na rector Oosterlinck was Pieter Michiels aan de beurt. Michiels was door de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) aangeduid om de studentenspeech te brengen. De rector was duidelijk verbolgen over de inhoud en liet dit later tijdens de academische zitting ook duidelijk blijken. De studentenspeech begon met een aanklacht

tegen globaliseringstendens: ".Maar hoe globaler de wereld wordt, hoe individualistischer de mens zich gaat gedragen. Hoe groter de kans op interculturele contacten en wederzijdse verrijking, hoe groter het gevaar voor culturele verarming en uniformisering." Pieter waarschuwde ervoor dat ook het onderwijs zich moet hoeden voor een steeds meer internationaal gerichte maatschappij: "Dat onderwijs een recht is, klinkt bekend in de oren. Dat het een handelsprodukt is klinkt vals. Nochtans kan je met wat verbeelding onder afstandsonderwijs en internationale uitwisseling van studenten en docenten wel degelijk een commerciële activiteit verstaan. Onze samenleving mag het onderwijs met zijn maatschappijkritische functie, niet uitbesteden aan de bedrijfswereld. Als we de wetten van vraag en aanbod loslaten op

van het onderwijs verbetert of eerder oude machtspeletjes verbergt." (De volledige tekst van de studentenspeech vind je op pagina twee).

SPRINGEN

In de derde toespraak van de dag werd een forum geboden aan het assistierend academisch personeel, vertegenwoordigd door Nico Scheerlinck. Het thema van zijn toespraak was: "Beter opgeleide assistenten springen verder". De speech was nogal lirisch opgesteld en onthulde een paar pijnpunten die leven bij de assistenten. "Staan zij werkelijk te springen? Jawel! Er wordt in Leuven door de assistenten flink wat afgesprongen. En waar springen die assistenten dan naartoe? Is hun springplank er een van onderzoek? Een van onderwijs? Een van onder-

de idee van de globalisering en haar mogelijke gevolgen, beperkte Oosterlinck zich tot het erkennen van het feit dat er mensen zijn met bezwaren.

Meteen daarna trok hij een eerste keer van leer tegen de anti-globalisten: "Anti-globalisering als einddoel is een fictie. Een gemeenschap die zou beslissen om zich van de grote stroom af te keren, keert meteen terug naar de negentiende eeuw. Het lijkt me daarom verstandiger ons bewust te zijn van de voordelen van globalisering, en ons tegelijk ook te wapenen tegen de nadelen." Volgens de rector moet de KU Leuven meegaan in de internationaliseringsgolf of verzuipen. Hij had het dan ook al vrij snel over maatregelen die genomen moeten worden om Bologna in realiteit om te zetten. Zij die de werkelijkheid nog niet zien aankomen worden vriendelijk verzocht om wakker te worden. Oosterlinck had het ook over de herstructurering van het onderwijs, naar de bachelor-master-tweedeling. Verbonden met die reorganisatie moet de hele structuur flexibeler worden, met eenvoudiger overgangen tussen verschillende opleidingen en instellingen, en moeten diploma's ook internationaal leesbaar worden.

Een heikel punt bij dit alles is het taalprobleem. Het wijken van het Nederlands voor een andere taal, ditmaal het Engels, of zoals Oosterlinck liet weten: het Amerikaanse Engels, betekent een culturele verarming en een hogere instapdrempel. Oosterlinck reageerde hier in zijn toespraak op met de opmerking dat het Engels pas in de latere jaren, en zeker in de specialisatiejaren, de leidende onderwijstaal zal worden. Een andere vrees die de studentenspeech uitdrukte had betrekking op de vorming van associaties. De rector en de studentenbeweging waren het erover eens dat Vlaanderen te veel universiteiten en hogescholen herbergt op haar kleine territorium. Associaties — op basis van ideologie — zouden een oplossing kunnen zijn. De studenten staan niet afkerig tegenover de associaties op zich, maar stellen zich wel kritisch op tegenover de vooralsnog erg vage uitwerking. En als, zoals Oosterlinck zei, de merknaam van een universiteit van doorslaggevend belang zal worden, hoe gaan die associaties er dan concreet uitzien? Een vermaarde merknaam als de KU Leuven geef je niet prijs; zullen de instellingen verbonden met de KU Leuven hun eigen identiteit dan niet verliezen om te evolueren naar filialen van de Leuvense universiteit? En is de kritiek op monopolievorming van onze Alma Mater dan niet terecht? Kritiek die Oosterlinck trouwens pareerde in zijn toespraak. In ieder geval is het laatste woord nog lang niet gezegd in deze discussie. De rector trekt als voorzichtig optimist de wereld in, en het is de vraag in welke mate zijn "stakeholders" hem willen volgen.

(foto DavidLoyen)

het onderwijs, leveren we het instrument bij uitstek van sociale mobiliteit uit aan een handvol onderwijsmultinationals. Aan diploma-fabrieken die alleen lukratieve Engeltalige opleidingen te koop aanbieden."

Van de internationaliseringsgedachte is het maar een kleine sprong naar de Bolognaverklaring. De vrees bestaat bij de studenten dat er dankzij de Bolognaverklaring een ranking gaat ontstaan onder de Europese universiteiten die zal leiden tot het ontstaan van elite-universiteiten voor een

zoek en onderwijs? Een van onderzoek, onderwijs en dienstverlening? Een van onderwijs, onderzoek, dienstverlening en administratie? Vaak bepalen de assistenten de frekwentie noch de richting van hun sprongen. Zij weten niet goed in welke richting zij moeten springen. Zij voelen zich onzeker, maar wagen dan toch de sprong in het duister. Met hinken en stappen komen ze dan uiteindelijk terecht en bereiken ze hun doel." De speech was vooral een

vraag naar betere omkadering en

"Dat onderwijs een recht is klinkt bekend in de oren. Dat het een handelsprodukt is klinkt vals."

selekt publiek.

Ook bij de associatievorming van de KU Leuven werden enkele kritische noten geplaatst. "Na een klein half jaar paringsdans mag onze eigen Alma Mater zich de trotse bezitter van een stevig marktaandeel noemen. De natte droom van onze rector om een prestigieuze associatie met internationale ambities uit de bouwen, lijkt realiteit geworden, want de KU Leuven slaagde erin om een aantal ronkende namen naar zich toe te trekken, en de concurrentie bijwijken groen van jaloezie te maken. Vraag blijft natuurlijk of dergelijk gelobby de kwaliteit

meer feedback.

AFBRAAKPOLITIEK

Toeval of niet, de slottoespraak van rector Oosterlinck ging over eksakt dezelfde thema's als de studentenspeech, namelijk globalisering, de Bolognaverklaring en de associaties. Oosterlinck maakte van de gelegenheid gebruik om een verschillende keren zwaar uit te halen naar de studenten-speech en de studentenvertegenwoordigers. De rector begon met de term globalisering, of mondialisering, te kaderen. Waar de studenten zich kritische vragen stelden omtrent

Tijl Vanneste
Kristof D'Exelle

Je kunt alle toespraken van rector Oosterlinck volledig nalezen op volgende url:
www.kuleuven.ac.be/admin/rdr/niv3pbis/opening..htm

Proffen krijgen tweejaarlijks rapport

De Akademische Raad keurde op maandag 17 september 2001 een voorstel goed om de algemene onderwijs-evaluatie te hervormen. Dit voorstel hervormt de manier waarop de KU Leuven intern haar onderwijs evalueert. Dit systeem vormt, samen met de eksterne visitaties die om de acht jaar worden georganiseerd door de Vlaamse Interuniversitaire Raad, de basis van de kwaliteitszorg van het Vlaamse universitaire onderwijs.

Het nieuwe evaluatiesysteem dient de kwaliteitsbewaking aan deze universiteit te optimaliseren. De vroegere procedure bleek immers te belastend voor de betrokkenen, aangezien tussen twee rondes van de eksterne visitatie een algemene onderwijs-evaluatie werd georganiseerd die het hele curriculum én alle afzonderlijke opleidingsonderdelen onder de loep nam. De procedure die hiervoor gevolgd werd was zeer intensief. Omwille van de vaak logge structuur van de evaluatiecommissies en de evaluatiemoetheid van docenten bleken de optimaliseringsvoorstellen van de commissies vaak moeilijk te integreren in het curriculum.

Een mogelijke oplossing zou kunnen zijn om de evaluatierondes over een langere tijdspanne te spreiden. De studenten zijn hier nooit voorstander van geweest, aangezien zij menen dat elke generatie studenten de mogelijkheid moet hebben om hun onderwijs te evalueren. Dit kan niet gegarandeerd worden indien de evaluaties meer dan vier jaar uit mekaar liggen. Daarom werd de oplossing voor de problemen gezocht in een nieuwe procedure.

BELASTING

De interne evaluatie wordt opgesplitst in een vak-docentenevaluatie en een curriculum-evaluatie. Elk vak wordt om de twee jaar geëvalueerd. De vakken worden niet allemaal in hetzelfde jaar geëvalueerd, maar min of meer gelijk verdeeld in een cyclus van twee jaar. De nieuwe evaluatiecommissie zal dus ieder jaar aan de slag moeten. Bovendien is er om de acht jaar een evaluatie die het curriculum in zijn geheel onder de loep neemt. De nieuwe procedure moet de interne evaluatie meer werkbaar maken. Door een tweejaarlijkse vak-docentenevaluatie is het makkelijker om de remediëring van mindere aspecten van het onderwijs op te volgen.

Bovendien zorgt zo'n evaluatie voor minder belasting dan in het vroegere systeem bij zowel student als evaluatiecommissie. Een cyclus van twee jaar maakt het eveneens mogelijk om meer studenten de kans te geven hun onderwijs te evalueren.

In de nieuwe evaluatiecommissies zijn de studenten goed vertegenwoordigd. Twee van de vijf leden zijn immers studenten. Naast de studentenvertegenwoordigers ma-

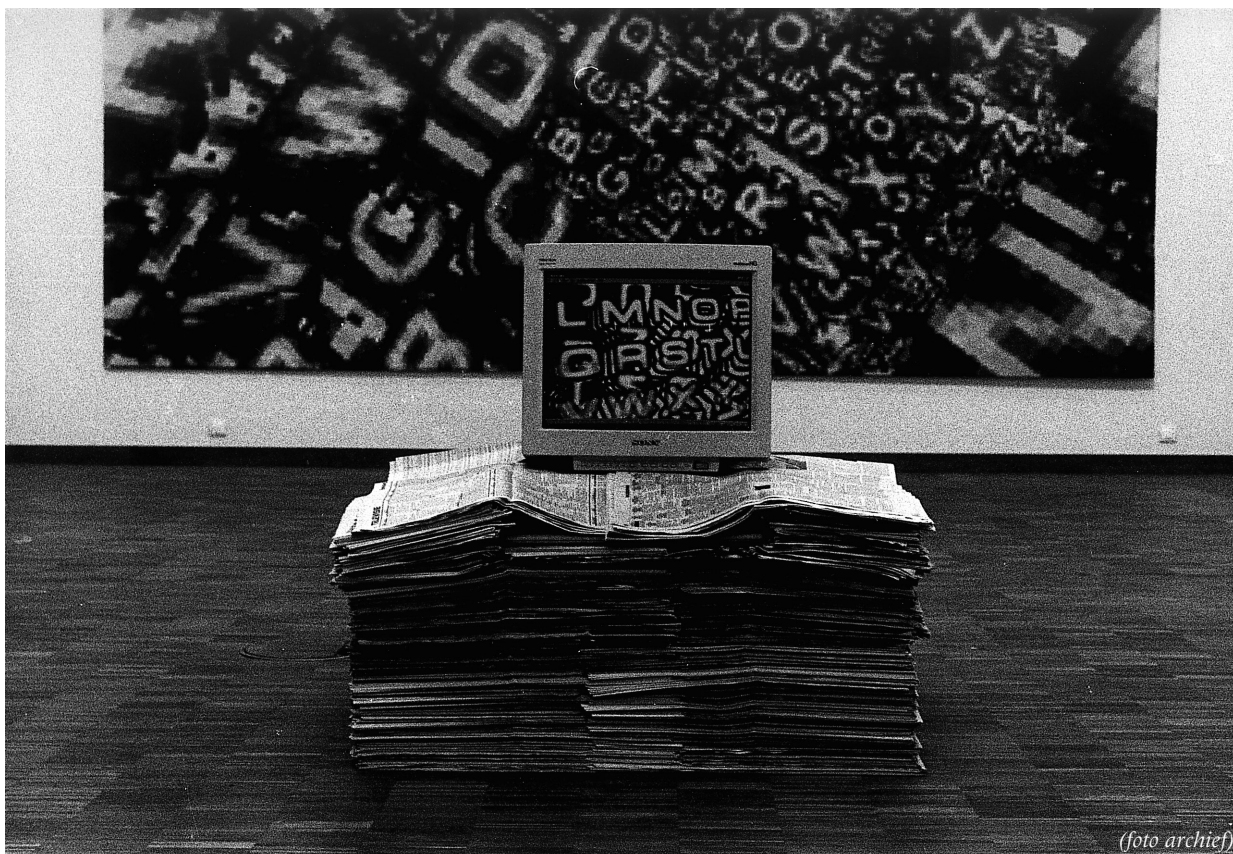
ken de programmadirrecteur, voorheen de voorzitter van de permanente onderwijscommissie (POK) genoemd, een andere prof en een assistent deel uit van de commissie. Deze commissie werkt in de schoot van de POK. De betrokkenheid van de POK bij de evaluatie moet op deze manier verbeteren. De vroegere procedure werkte met een onafhankelijke evaluatiecommissie, waardoor vaak op twee niveaus gelijkaardig werk werd geleverd en er geen continuïteit was in de evaluatie-werkzaamheden.

SLAGKRACHT

De rol van de programmadirrecteur in de evaluaties zal groeien. Het is echter de vraag of de belasting van de programmadirrecteur, die al veel verantwoordelijkheden heeft, niet te groot zal worden. We vroegen aan prof. Eddy Van Avermaet, voorzitter van de Onderwijsraad van de KU Leuven, of een *burn-out* geen reëel gevaar is. "Het is zeker waar dat de belasting voor de programmadirrecteur groot is. Aan de andere kant past dit binnen de groeiende slagkracht die de POK krijgt. De programmadirrecteur is de persoon die de opleiding werkelijk draagt. Het is dus duidelijk dat hij betrokken moet worden in de evaluatie."

Het nieuwe evaluatiesysteem zou onder meer de evaluatiemoetheid van docenten moeten verminderen. Dit lijkt vreemd aangezien van een evaluatie om de vier jaar naar een cyclus van twee jaar wordt gegaan. "Dat is zeker waar," aldus Van Avermaet, "maar de procedure is veel beknopter. De docenten krijgen een grotere verantwoordelijkheid om hun zwakke punten zelf te remediëren. Bovendien is het in een cyclus van twee jaar mogelijk om veel sneller feedback te geven aan docenten."

In de nieuwe procedure is geen sanktionering voorzien voor docenten die blijvend slecht scoren. Die is er echter wel op andere niveaus van de faculteit. Eddy Van Avermaet: "Indien er problemen zijn met docenten die aanhoudend hun onderwijs verwaarlozen, zijn er binnen de bestaande structuren genoeg mogelijkheden om op te treden. In de

(foto archief)

eerste plaats dient de programmadirrecteur zijn verantwoordelijkheid te nemen. Indien dit geen resultaat oplevert, kan het probleem op fakultair of zelfs universitair nivo besproken worden. De beste manier is vaak echter de dialoog met de betrokkene aangaan om te voorkomen dat deze defensief reageert. De evaluaties zijn een uitgelezen kans om problemen te traceren."

Vanaf dit academiejaar lopen een aantal pilootprojecten om de procedure in de praktijk te implementeren. De faculteit Lichamelijke opvoeding en kinesiterapie en de opleiding arabistiek (faculteit Letteren) mogen als eerste proeven van deze vernieuwde procedure. De eerste van een lange reeks met als doel de kwaliteit van ons onderwijs te garanderen en verbeteren.

Björn Mallants

Loko-Kringraad biedt aan

In een heleboel organen van de universiteit wordt over onderwijs nagedacht en aan beleid gedaan. Studenten hebben daar sinds jaar en dag een stem in het kapittel. Op centraal nivo worden de vertegenwoordigers aangeduid door de Kringraad. Dit is de raad van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) die zich specifiek met onderwijsmateries bezighoudt.

De volgende mandaten staan nog open:

In de **Akademische Raad (AR)** zijn er nog twee mandaten vakant, eentje voor een student uit de groep biomedische wetenschappen, eentje voor een student uit de humane wetenschappen. De AR is het hoogste beslissingsorgaan voor alles wat onderwijs en onderzoek betreft. Hij komt één maal per maand samen, op een maandag, vanaf 16u.

In de **Onderwijsraad (OWR)** zijn er eveneens nog twee mandaten te geven, eentje voor een student uit de groep biomedische wetenschappen, eentje voor een student uit de groep humane wetenschappen. De OWR adviseert de AR over belangrijke onderwijsdossiers die de hele universiteit raken, bijvoorbeeld over het examenreglement. De OWR vergadert één maal per maand, op een donderdag, van 16u tot 18u30.

De **Stuurgroep Bachelor-Master** bereidt de implementatie van de nieuwe bachelor/master-structuur aan deze universiteit voor. Drie studenten, één uit elke groep, mogen hier meediskussiëren. De Stuurgroep vergadert één maal per maand, op een donderdag, van 16u tot 18u30.

In het kader van de academische lerarenopleiding zijn er vier zitjes. Een student behartigt onze belangen in het **Akademisch Vormingsinstituut voor Leraren**. En drie studenten spreken mee in het **Centrum voor Akademische Lerarenopleiding**.

Verder zijn er nog een aantal werkgroepen waarin studenten betrokken zijn. Deze spelen een belangrijke rol bij de voorbereiding van de besprekingen in de bovenstaande organen.

Er is één mandaat vrij voor de werkgroep die **onderwijsgerichte onderzoeks-, ontwikkelings- en implementatieprojecten** selekteert en betoelaagt.

Twee studenten kunnen bij de **werkgroep Onderwijsreglement** terecht. Die werkgroep zal tegen januari 2002 een overzicht geven van de bestaande onderwijsreglementering aan de universiteit.

De **werkgroep Begintermen** gaat de beginkennis bepalen voor onderwijs aan de KU Leuven. De **werkgroep Kwaliteitszorg** bespreekt onderwijs-evaluaties en professionalisering van het academisch personeel. Dan zijn er nog de vrij technische **Juridische werkgroep**, die de wetgeving opvolgt rond bachelor/master, en de **werkgroep Interne academische erkenning/akkreditering**, die de randvoorwaarden gaat vastleggen voor de nieuwe curricula, en de vereisten opdat een opleiding elders hier in Leuven erkend zal zijn. In elk van deze werkgroepen hebben de studenten twee zitjes.

De **werkgroep Curriculumhervorming** evalueert ingediende voorstellen van curriculumhervorming. We zijn op zoek naar drie studenten, dit is één student uit elke groep, om daarin mee te spreken.

Binnen het bestuur van Loko-Kringraad kan je meewerken aan de **internationale werking** (voornamelijk Socrates-Erasmus, en Mosaic), aan de vertegenwoordiging in de **Vlaamse Vereniging van Studenten** die alle hogeschoolstudenten in Vlaanderen groepeerd, of aan de **Interfakultaire Raad voor Ontwikkelingsamenwerking**.

De Algemene Vergadering van Loko-Kringraad zal op 5 oktober 2001 kandidaten kiezen voor de mandaten die hierboven beschreven zijn.

(bb)

Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Loko-Kringraad, 's Meiersstraat 5, 016/22.31.09, krira@krira.student.kuleuven.ac.be.

Grand Café La Royale
het eet-, praat- en leescafé
tegenover het station in Leuven

dagmenu en à la carte, snacks, ijsjes
en ... tapbieren en groentesappen, warm en
sterk en ... elke dag diverse (inter)nationale
dagbladen, tijdschriften en ...

“We zijn nog jong en flexibel”

De Katholieke Hogeschool Leuven (KHL) bestaat sinds 1995. Ze overkoepelt zes departementen, voorheen autonome hogescholen. Vijf zijn er in Leuven gevestigd, en één in Diest. De studenten van de KHL besloten enkele jaren terug dat ook voor hen samenwerking nodig was, en ze richtten de Overkoepelende Studentenraad (OSR) en de Overkoepelende KringRaad (Oker) op. Veto sprak met Tim Verheyen, de nieuwe voorzitter van Oker.

Vanaf dit jaar is de vzw Oker echt geïnstalleerd. Vorig jaar werden hoofdzakelijk inspanningen gedaan om de werking op te starten. Nu kan Oker ten volle van start gaan met het organiseren van activiteiten en het ondersteunen van de kringen van de KHL.

Veto: *In hoeverre heeft het samengaan van de verschillende departementen in één instelling invloed gehad op de organisatie van de studentenvertegenwoordiging?*

Tim Verheyen: «Het is zeker zo dat de studentenvertegenwoordiging beter en minder informeel georganiseerd is. OSR, de tegenhanger van Oker op onderwijsgebied, heeft sinds dit jaar een eigen vrijgestelde die de werking ondersteunt. Dat houdt zeker een verbetering in. Aangezien Oker zich meer bezighoudt met studentikoze zaken is onze werking iets minder gestructureerd dan die van OSR. We werken meer zoals de presidia, met een eerder informele overlegstructuur. Wel trachten we ons ook met Oker te profileren als gesprekspartner voor de buitenwereld. In de eerste plaats natuurlijk voor de KHL, maar bijvoorbeeld ook voor de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko). We hebben dan ook samen met OSR spreektijd gekregen op de opening van het academiejaar van de KHL.»

Veto: *In tegenstelling tot Loko is er binnen de KHL — zowel op kringniveau als op het niveau van de koepels — een scheiding tussen het meer studentikoze luik en de studentenvertegenwoordiging op bijvoorbeeld departementsraden. Is die indeling bewust?*

Tim: «We hebben twee jaar geleden inderdaad bewust voor die opdeling geopteerd, waarbinnen OSR de studentenvertegenwoordiging voor zijn rekening neemt en Oker het studentikoze luik. Het is moeilijk om op verschillende niveaus tegelijk degelijk werk te leveren. Door deze opsplitsing kunnen we op alle niveaus een degelijke opvolging garanderen. Dat is voor een deel ook onze sterkte. Wel is er natuurlijk regelmatig overleg tussen Oker en OSR om informatie uit te wisselen.»

Veto: *Is het de bedoeling dat OSR en Oker in de toekomst nog nauwer gaan samenwerken en bijvoorbeeld deel gaan uitmaken van één studentenkoepel van de KHL?*

Tim: «Op dit moment is daar geen sprake van. We moeten ons eerst als Oker en OSR profileren in Leuven. De Leuvense studenten weten heel weinig van de KHL en haar studenten. OSR en Oker zouden voor meer bekendheid moeten zorgen. Bovendien zijn de materies waarrond wij werken, duidelijk afgelijnd, waardoor we niet in mekaar's vaarwater terecht komen.»

DIEST

Veto: *Een van de zes departementen van de KHL is in Diest gelegen. Hoe verloopt de samenwerking met die studenten?*

Tim: «Op dit moment verloopt die samenwerking zeer stroef. Veel van onze Leuvense studenten weten bijvoorbeeld niet dat de KHL een departement in Diest heeft. Bovendien is er een cultuurverschil. In Diest zit de meerderheid van de studenten niet op kot. Daarom leeft het kringleven daar veel minder. We proberen wel om een brug te slaan naar de studenten uit Diest, maar echt vlot loopt dat (nog) niet. In Diest

is wel een nieuwe kring opgestart en we zullen met Oker trachten om die studenten zo goed mogelijk te ondersteunen. Het is

(foto David Loyert)

echter nog een beetje zoeken om de juiste manier te vinden om dit te doen.»

Veto: *Waar zijn jullie voornamelijk mee bezig?*

Tim: «In de eerste plaats organiseren wij de grote openingsactiviteiten van de KHL. Daarnaast trachten we als koepel de kringen te ondersteunen. Zo heeft Oker bijvoorbeeld een verzekering afgesloten voor alle kringen van de KHL. Ook als de kringen bijvoorbeeld problemen hebben bij de verkiezingen, kunnen ze op ons terugvallen. Daarnaast willen we informatie centraliseren om de kringen te helpen bij hun werking. De opleidingen van de KHL duren maar drie jaar, waardoor veel informatie verloren gaat en de doorgroeimogelijkheden in het presidium eerder beperkt zijn.»

Veto: *Je loopt met Oker het risico om in het vaarwater van de kringen te komen omwille van de activiteiten die jullie organiseren. Hoe vang je dat op?*

Tim: «Toen Oker opgestart werd, was het voor iedereen zoeken. In het begin profileerde Oker zich inderdaad voornamelijk als een soort presidium voor heel de KHL. We zijn van die visie afgeweken en hebben vrij snel besloten om overkoepelend te werken. Vandaar dat we ook niet gestructureerd zijn als een presidium met een preses maar als vereniging.»

Veto: *Hebben de kringen veel invloed in Oker?*

Tim: «Tijdens het academiejaar zijn er twee vergaderingen: de raad van bestuur en de raad van beheer. De raad van bestuur bestaat uit de mandatarissen van Oker en de vijf kringpresessen. De raad van beheer bestaat uit twee vertegenwoordigers per kring en Oker. Bij stemmingen hebben de kringen een meerderheid op deze vergaderingen.»

VANDALISME

Veto: *Een studentenstad heeft een aantal specifieke problemen zoals geluidsoverlast, klein vandalisme. Wil Oker op dit vlak ook een rol spelen, bijvoorbeeld als gesprekspartner naar de stad toe?*

Tim: «We hebben een aantal weken geleden contact gehad met Saïd El Khadraoui, de studentenscheper. De bedoeling is om, samen met OSR, op regelmatige basis een overleg te plegen met de stad. Wel zou het de bedoeling zijn om in de toekomst het overleg met de stad Leuven thematisch op te splitsen.»

Veto: *Hoe zie je Oker binnen Loko evolueren?*

Tim: «We zijn zeker van plan om ons bin-

nen Loko te profileren als studenten van de KHL. Het is belangrijk omdat we zo onze structuur nog verder kunnen uitbouwen en

wel iemand van het presidium kent. Dat is niet zo evident aan de universiteit waar je vaak een anoniem nummer bent in de

de nodige mensen vinden om mee te werken. Dat laatste aspect is vaak moeilijk. We werken uitsluitend met vrijwilligers die dus naast hun studie tijd investeren in Oker. We hopen dat in de toekomst ook Oker, net als OSR, een vrijgestelde krijgt om de werking te ondersteunen. In de eerste plaats dienen we ons echter intern nog beter te structureren. Het voordeel dat wij hebben ten opzichte van Loko is dat we jong en flexibel zijn. We zitten niet vastgevoet in structuren en kunnen van andere koepels de aspecten overnemen die we positief vinden.»

STUDIE

Veto: *Heb je het gevoel dat Oker en de kringen veel studenten aanspreken?*

Tim: «De contacten tussen studenten op een hogeschool zijn intenser dan op de universiteit. Er wordt vaak in groepjes gewerkt en je hebt zeer veel lessen samen, waar niet zo makkelijk *gebros* kan worden. Daardoor nemen onze studenten ook makkelijker deel aan activiteiten omdat je altijd

grote groep.»

Veto: *Heb je problemen om opvolging te vinden voor Oker en de kringen?*

Tim: «Het is zeker niet evident om altijd mensen te vinden. Voor Oker stelt dit probleem zich meer dan voor de kringen, aangezien er veel engagement verwacht wordt tijdens het laatste jaar van je studie of zelfs na de studie. De interesse voor de kringpresidia is vaak afhankelijk van het vorige jaar. Als de kring het vorige jaar goed gedraaid heeft, worden veel mensen gemotiveerd om in het presidium te stappen. De kringen trachten ook om hun studenten reeds in het eerste jaar op te nemen in het presidium om de continuïteit te vergroten. Bovendien zijn de contacten tussen de kringen, onder meer door Oker, intenser geworden, waardoor informatie doorgegeven kan worden en de werking verbeterd. De onderlinge contacten tussen de kringen verbeteren is een van de hoofddoelstellingen van Oker.»

Björn Mallants

Sumo-worstelaars ontvangen nieuwe KHL-studenten

De Katholieke Hogeschool Leuven (KHL) heette haar nieuwe studenten ook dit jaar weer welkom met een heuse *plug-in*, een infobeurs in de Brabantshallen. Na de eerste editie vorig jaar op de Abdij van 't Park bleek deze setting gezien het weer goed gekozen. Het leeuwendeel van de tweeduizend nieuwe studenten was aanwezig. Een honderdtal vrijwilligers van Oker (de Overkoepelende KringRaad) zorgden dat alles op wieltjes liep. Samen met vzw Lens (Leuven's Netwerk Sociale Voorzieningen) en de hogeschool zelf was Oker ook al verantwoordelijk voor de organisatie van dit evenement. De *plug-in* is opgevat als een infobeurs waar de nieuwbakken KHL-studenten worden ondergedompeld in een stortvloed van nuttige - en soms ook minder nuttige - informatie. De studentenkringen trachten mekaar de loef af te steken door hun standjes zo attractief mogelijk te maken, met een ware ballongoochelaar als hoogtepunt. Ook de NMBS, de Lijn, de politie

en een aantal van de sociale voorzieningen van de KHL stelden zich voor aan de nieuwe studenten. Best wel handig al die informatie, maar moeilijk om te onthouden. Daarom kregen alle studenten een kot-kit mee naar huis om het allemaal nog eens rustig na te lezen.

De *plug-in* was in de eerste plaats luchtig opgevat, en de randanimatie werd dus niet uit het oog verloren. Sumo-worstelen, levend tafelfootbal, vergelijk het maar met het Ladeuzeplein tijdens de periode van de kringverkiezingen. Bovendien stonden twee groepjes geprogrammeerd om de boel op te luisteren.

Al bij al kan de *plug-in* geslaagd genoemd worden. Het is een leuk gegeven dat de nieuwe studenten op deze manier ontvangen worden in Leuven en dat dit evenement dan nog voornamelijk door studenten zelf wordt georganiseerd. Tot volgend jaar zeker.

(bm)

Over eksuberante konserten en mitische sjampions

Toen je je allereerste Veto open-sloeg, zul je allicht nogal vreemd hebben opgekeken. Veto houdt er inderdaad een eigen-zinnige spellingpolitiek op na en menig lezer heeft zich al afgevraagd of dit nu echt allemaal nodig is. Wij hebben echter een aantal goede redenen om zo te spellen en die zetten we nu even op een rijtje.

Veto heeft altijd al een afwijkende spelling gehanteerd. Vroeger was dat de zogenaamde 'progressieve' spelling, waarbij iedereen spelde zoals het hem of haar uitkwam aangezien deze spelling geen vaste regels had. Het gevolg hiervan was dat eenzelfde woord op verschillende manieren geschreven werd. Voor de schrijver was dit het paradijs, hij mocht immers spellen zoals hij wou, maar de lezer raakte meermaals de draad kwijt. Met de spelling-Geerts kwam er een 'afwijkende' spelling op de markt die wel vaste regels had en Veto schakelde dan ook over. Op deze manier zette het zich ook af tegen de manier waarop de spelling-Geerts destijds in de vuilnisbak verdween. Om dit te verduidelijken gaan we even in op de voor-geschiedenis van de spellinghervorming van 1994.

De vorige spellinghervorming dateert uit 1954. Na de publicatie van de *Woordenlijst van de Nederlandse Taal* — beter gekend als het *Groene Boekje* — blijven een aantal leemtes bestaan: de regel van de tussen-n en -s, de diakritische tekens (koppelteken, apostrof, trema). Het grootste pijnpunt is echter de spelling van de bastaardwoorden. Dit zijn woorden die uit een vreemde taal zijn ontleend, maar zich op de een of andere

(foto archief)

manier aan het Nederlands hebben aangepast. 'Chatten' komt bijvoorbeeld van het Engelse 'to chat', maar heeft een Nederlandse uitspraak en vervoeging gekregen. Voor dit soort woorden bestaat na 1954 vaak een dubbelspelling: naast de voorkeurspelling, die in scholen en officiële documenten wordt gebruikt, is er immers ook nog een toegelaten spelling, die door een aantal kranten wordt gehanteerd. Bovendien zit er geen lijn in de spelling van verwante woorden.

Zo wordt 'kopie' met een 'k' geschreven terwijl 'fotocopie' een 'c' krijgt.

UITZONDERING

Er is dus nood aan een herziening. In 1990 richt de Nederlandse Taalunie een commissie op die onder leiding van profes-

sor — ondertussen emeritus — Guido Geerts deze problemen van de baan moet vegen. Vier jaar lang werkt de commissie-Geerts aan een konsekvente spelling die het spellen voor vele mensen gemakkelijker moet maken. Ze krijgt echter nooit de kans om met haar voorstellen naar buiten te komen. De Standaard lekt immers dat 'champagne' voortaan als 'sjampanje' geschreven moet worden. De publieke opinie verwerpt de spelling en een nieuwe spellingcommissie wordt aangesteld. Deze krijgt drie maanden de tijd om met een nieuw voorstel op de proppen te komen. Het is uiteindelijk dit voorstel dat in 1994 tot nieuwe officiële spelling wordt uitgeroepen en in het nieuwe *Groene Boekje* zijn weerslag vindt.

Als je Veto er eens goed op naleest, zal je merken dat het aantal anders geschreven woorden slechts beperkt is.

Dat deze spelling op zeer korte tijd in elkaar is geknutseld, is er duidelijk aan te zien. De kwestie van de bastaardwoorden is opzijgeschoven om voorrang te geven aan de tussen-n-regel. In plaats van deze te vereenvoudigen, maakte men de chaos nog groter. Om zoveel mogelijk woordbeelden te behouden heeft deze regel een massa uitzonderingen gekregen en hebben sommige woorden zelfs een nieuw meervoud gekregen. Korrekt spellen wordt op deze manier een zaak voor de 'happy few', wat indruist tegen de democratiseringsgedachte. Om zoveel mogelijk mensen korrekt te laten spellen, heb je immers duidelijke, eenvoudige en konsekvente regels nodig.

GEMAKKELIJK

In tegenstelling tot de huidige officiële spelling draagt de spelling-Geerts wel bij tot de democratisering van het onderwijs. De regels zijn eenvoudig, beperkt — ze nemen slechts een A4-tje in beslag — en eenduidig, waardoor ze gemakkelijk zijn aan te leren. Je schrijft eigenlijk gewoon zoals je spreekt. Hoor je een 'k', dan schrijf je ook een 'k' in plaats van een 'c'. De spelling is bovendien algoritmisch opgebouwd. Je volgt de regels gewoon van boven naar onder en als je bij een regel komt die op het woord in kwestie van toepassing is, hoef je niet meer verder te zoeken. Wie niet alle regels beheerst, komt met het toepassen van enkele vuistregels al een heel eind. Een vreemd woord behoudt zijn schrijfwijze; 'champagne' blijft dus — in tegenstelling tot wat De Standaard beweerde — met 'ch'. In alle andere woorden wordt een k-klank steeds als 'k' weergegeven, 'th' wordt op enkele uitzonderingen na 't', 'sh' en 'ch' worden aan het begin van een woord 'sj', de genitiefvorm van een eigenaam is altijd 's' en de tussen-n wordt alleen geschreven indien het woord niet op een doffe 'e' eindigt én een meervoud op '-en' heeft.

Eigenlijk is de spelling-Geerts gewoon een aanvulling op de spelling van 1954. Woorden die toen door de mazen van het net geglipt zijn, worden nu wel aangepast. Zo besliste men destijds om de s-klank aan het begin van een woord met 's' weer te geven in plaats van met 'c': 'cigaar' werd

'sigaar', maar onder andere 'citroen' en 'cijfer' werden over het hoofd gezien. Geerts loste dit soort foutjes op, terwijl de officiële spelling de oude schrijfwijze behoudt.

VERWARRING

Daarnaast biedt deze spelling een goed alternatief voor de op dit moment heersende spellingchaos. Indien Veto zou beslissen om toch een andere spelling te hanteren, dringt zich immers een probleem op: welke spelling? Er bestaan momenteel zoveel verschillende spellingen naast elkaar dat je door de bomen het bos niet meer ziet. Om te beginnen is er de "Leidraad" van het *Groene Boekje*, de enige officiële spelling. Daarnaast is er de "Woordenlijst" van het *Groene Boekje* die voor een aantal woorden afwijkt van zijn eigen regels. Alsof dit nog niet erg genoeg is, vindt *Van Dale* het nodig om met een eigen spelling te komen aandragen. Ten slotte zijn er ook nog de spelling van de *Nieuwe Spellingsgids*, de *Schrijfwijzer* en de talrijke spellingvarianten van verschillende kranten.

Dat de spelling-Geerts het leven van de schrijver een stuk gemakkelijker kan maken is ondertussen al aangetoond. Maar hoe zit het met de lezer? Brengt het lezen van al die afwijkende woorden hem niet nodeloos in verwarring? Het antwoord is neen. Als je Veto er eens goed op naleest, zal je immers merken dat het aantal anders geschreven woorden slechts beperkt is. De meeste woordbeelden stemmen overeen met die van de officiële spelling en waar dit niet het geval is, valt het meestal zelfs niet op. En zelfs eigenaardigen als 'klichee', 'toksikoloog' en 'sirkwie' wennen op den duur.

Heidi Van Hout

KRINGLOOPCENTRUM

SPIT
KRINGLOOPCENTRUM

*MEUBELS, KLEDING, FIETSEN,
HUISRAAD, ...*

VOOR ELKE SMAAK, ELK INTERIEUR

**ALLES WAT JE KOT NODIG
HEEFT !!!**

verhuist SPITkringloopwinkel:

Yzerenmolenstraat 10-12
3001 Heverlee

Huidig adres: Diestssteenweg 104:
3010 Kessel-Lo
016/26.09.21

Openingsuren: Di-Vrij van 10.00 tot 18.00 u.
Za van 10.00 tot 17.00 u (Ma gesloten)

CURSUS BRIDGE

**LEER DIT BOEIENDE KAARTSPEL OP EEN
PRETTIGE EN MODERNE MANIER MET
BRIDGECLUB PIETERMAN - LEUVEN
SNELCURSUS SPECIAAL VOOR
STUDENTEN VAN DE K.U.LEUVEN,
DE HOGESCHOLEN OF DE
HOGERE JAREN SECUNDAIR.**

**10 DONDERDAGEN VANAF 18
OKTOBER.
OM 19 UUR 30**

LEOPOLD I STRAAT, 19 LEUVEN.

**PRIJS: 500 FR EXCL.
TEKSTBOEK,
1250 FR INCL. TEKSTBOEK**

**LESGEVER: JO GEIVERS
(BLOSO)
INSCHRIJVEN TER PLAATSE
OP 18/10 OF
INFO: 20.67.55 ('S AVONDS)
OF
E-MAIL: ANDRÉ.LEPLAT@CHELLO.BE
WEBSITE: WELCOME.TO /PIETERMAN**

UNIVERSITAIRE WERKGROEP LITERATUUR EN MEDIA (WEL)

Op niveau al 21 jaar praktische opleiding van auteurs, journalisten
en mediadeskundigen.

Het eerste jaar start op donderdag **11 oktober**, 20 u.
(lokaal Sociale Wetenschappen, Van Evenstraat)

M.m.v. Jos Bouveroux (VRT), Stijn Coninx (film), Lieven Defour (D&D),
Hans Devroe (UWLM), Dirk Tieleman (VRT), H. Van Humbeeck (Knack) e.a.

INFO <http://uwel.allegro.be> INSCHR. 016/22.93.24 ... tijdig!

Stad verhaalt schulden op kotstudent

Vanaf 2002 vraagt de stad 3025 frank taks voor een kot. Een verdubbeling ten opzichte van vroeger. Deze kottaks wordt bijna altijd verhaald op de studenten. Ondanks akte van de studenten die niet willen opdraaien voor de grote stadschuld, toonde de roomsrode meerderheid zich onvermurwbaar.

Het probleem is dat de stad Leuven geld nodig heeft. Middenin de zomervakantie kwam het Leuvense schepencollege met het plan op de proppen om nog voor de aanvang van het academiejaar het belastingsreglement over het verhuren van kamers aan te passen. Per kamer diende tot dan toe 1500 frank 'woongeld' neergeteld te worden. De stad sloeg er haar archieven op na en merkte dat deze taks al jaren niet meer aangepast werd. Een indexeringslag dus voor de hand als buitengewoon handige politieke strategie om de taks te herzien. Maar een persmededeling van VLD-fractieleider Hans Bracquené had in de week voor de gemeenteraad al verduidelijkt dat ten opzichte van de laatste prijsverhoging in 1989 verdubbeling van de kottaks onmogelijk viel te rechtvaardigen door verwijzing naar de inflatie. Schepen van Financiën Carl Devlies (CVP) dook daarom nog dieper in de stadsannalen. Als jaar nul voor zijn indexeringskoers hij 1972, het jaar van de fusie van gemeenten. Heverlee hief toen een hogere kamertaks dan Leuven. De indexerings-Devlies vertrekt dus van het gemiddelde van de toenmalige kottaksen in beide deelgemeenten. De schepen van Financiën negeerde hiermee dat indexerings per definitie geleidelijk aan gebeurt en geen prijsstijging maar wel een compensatie voor de inflatie is.

BILLIJK

Herziening van de taks mag hier gelezen worden als belastingsverhoging, meer bepaald als verdubbeling: vanaf 2002 betaalt de student 3025 frank (75 euro) per jaar aan kottaks. Ook 'kottaks' is in deze de legitieme term: officieel geldt deze taks voor de verhuurders, maar ieder weldenkend mens heeft al snel door dat geen enkele wet noch politieke richtlijn kan verhinderen dat kotbazen deze belasting doorrekenen aan hun studenten. Het naïeve voornemen om dit aan banden te leggen leidt al gauw tot een absolute stijging van de huurprijs. De stad Leuven spreekt bovendien in haar belastingsreglement zelf uitdrukkelijk over de mogelijkheid tot verhaling op de student. Dergelijke doorrekeningspraktijken worden gerechtvaardigd door de stad als zijnde een billijke bijdrage van de kotstudent als vergoeding voor de stadsdiensten waarvan hij als halfslachtig inwoner in Leuven gebruik maakt.

De stadsdienst die op de gemeenteraad werd aangehaald was de ophaling van huisvuil. De student betaalt wel zestig frank per bruine zak maar dat is maar de helft van de kostprijs van de verwerking. Dat wil volgens burgemeester Louis Tobback (SP) zeggen dat de Leuvense belastingsbetaler daar nog zestig frank aan toesteekt. De studentenpopulatie die al eens voor overlast zorgt, vergt ook meer inzet van de politie. Dat de studenten met hun dag- en nachtleven echter ook zelf voor sociale controle en veiligheid op straat zorgen of ook zelf stewards inzetten bij fuiven en fakbars wordt vaak niet in rekening gebracht. De stad rekent trouwens een deel van haar dienstverlening ook rechtstreeks aan. Een lidkaart van de stadsbibliotheek kost een student al gauw honderd frank meer dan een inwoner betaalt. De stad Leuven is overigens de enige Vlaamse studentenstad die gebruik maakt van de mogelijkheid tot het heffen van een gemeentetaks op kamers.

De studenten kaderen hun protest tegen de gemeentetaks in een breder huisvestingsoffensief. Sociale Raad, de geleiding van Loko die zich bezighoudt met maatschappelijke themata, klaagt ook aan dat de

verhoging van de gemeentetaks wordt opgevoerd op een moment dat de kamermarkt in Leuven al krap zit en de prijzen scherp. In vijf jaar tijd is de gemiddelde huurprijs met bijna tweeduizend frank gestegen: van 6831 frank in het academiejaar 1995-1996 naar 8489 frank het voorbije jaar. Deze tendens gaat hand in hand met een daling van het kotenoverschot in Leuven de laatste jaren, van 1351 kamers in 97 naar nauwelijks 226 in 2001.

De oorzaken moet je zoeken in het kamerdecreet dat veiligheids- en kwaliteitsnormen oplegt aan de huiseigenaars. Door die dwingende richtlijnen verdwenen er een aantal kamers voor fietsenstallingen, keukens en bijkomend sanitair. De SP met aan het voortouw huidig schepen Jaak Brepoels van Huisvesting was destijds een voorstander van regulering. Maar de kamerschaarste is ook het directe gevolg van een sinds 1997 geldend vergunningenbeleid, met als hoofddoelstelling het aantrekken van jonge gezinnen naar het centrum. Een eigenaar is immers meer geneigd bestaande eengezinswoningen te verbouwen dan studentenkoten omdat hij dan meer huur kan innen. De stad wil die tendens tegengaan met een kamerstop, waardoor nieuwe investeringen op de kotenmarkt onmogelijk worden.

Opmerkelijk is dat het voorstel om te raken aan de gemeentetaks op kamers in 1991 al eens ter tafel lag. De toenmalige coalitie was van PVV-CVP-signatuur. De oppositiepartijen waaronder de SP gingen toen zwaar tekeer. Van Mellaert, destijds de fractieleider: "De categorieën die hun zaken-sijfer zien stijgen door de grote aanwezigheid van studenten in de stad, die zouden een extra bijdrage moeten leveren aan de Leuvense gemeenschap en niet zodanig de studenten." Het voorstel werd toen uitgesteld. En van uitstel kwam afstel. Dat had allicht ook te maken met het in die dagen massalere studentenprotest. Destijds kaderde het voorstel in de begrotingsdiskussie en viel het dus middenin het academiejaar. De studenten toen brachten tijdens de gemeenteraad waarop de verhoging voorkwam, een betoging op de been. Maar ook de huisvestingsdienst van de universiteit nam deel aan de acties. De mobilisatie leidde ertoe dat zelfs rektor Roger Dillemans de zaak bij de burgemeester ging bepleiten.

VELDSLAG

De SP heeft haar lessen getrokken uit het verleden. Op de timing van het huidige SP-CVP stadsbestuur viel niets aan te merken als het erop aankwam de maatregel er zo snel mogelijk door te krijgen. In volle vakantie- en hereksamentijd ligt de studentenbeweging immers zo goed als lam. Maar ook de oppositie zit op dat moment in haar zomerreces. Bovendien bleek het punt ook niet aangekondigd in het infoblad van de stad Leuven — waar een VLD-raadslid de meerderheid attent op maakte. De studenten van Sociale Raad ageren dan ook tegen het algehele tekort aan communicatie over het voornemen van de stad. Zeker in het licht van de kersverse functie van schepen voor studentenaangelegenheden die wordt ingevuld door Said El Khadraoui (SP). Die liet na vooraf met de studenten overleg te plegen. En hij verzuimde ook om tijdens de gemeenteraad te antwoorden op de interpellaties van de raadsliden.

Ditmaal hadden de studenten minder mogelijkheden voor een Leuvense veldslag. In een open brief aan alle gemeenteraadsliden zetten ze hun bezwaren en eisen uiteen. De brief werd mee ondertekend door de lokale afdeling van het eigenaarsyndikaat. Aanvankelijk zou ook de

(foto David Luyen)

huisvestingsdienst van studentenvoorzieningen de eisen mee onderschrijven. Dat daar uiteindelijk weinig van in huis kwam heeft allicht te maken met dat andere dat men uit het verleden heeft geleerd. De steun van de rector voor de studentenzaak was immers ook toen niet geheel geloos. Door het voorstel van 1991 zou de KU Leuven vier miljoen moeten ophoesten voor de kamers in haar beheer. Ditmaal heeft het stadsbestuur daarop geanticipeerd. In het nu gestemde reglement wordt er een

aparte categorie in het leven geroepen voor studentenkamers die betoelaagd worden. Voor deze kamers slaagt de taks slechts een fractie op. Het stadsbestuur heeft geleerd dat het belangrijk is de universiteit te vriend te houden.

Nele Spaas

Kroniek van een aangekondigde nederlaag

Maandag 27 augustus. Het is nog niet druk in Leuven, en de studenten staan nog niet op straat. De meeste studenten die niet naar eksotische oorden vertrokken zijn, bevinden zich op dit moment achter hun boeken, of zijn voor de tweede, vierde of zelfs zesde keer eksamen aan het afleggen van dat vermaledijde buisvak. Niet iedereen is echter zo plichtbewust. Een troepje vermetelen verzamelt zich op de Grote Markt, tegenover het stadhuis. Al snel verrijzen een grote tent en een woonwagen voor de zijbeuk van de Sint-Pieterskerk. Toch wel een extreem voorbeeld van wildkamperen, denkt de nietsvermoedende voorbijganger die op dit vroege uur al over de Grote Markt flaneert.

Bij nadere inspectie blijkt het hier echter niet om frigoboks-toeristen te gaan, maar wel om geëngageerde studentenvertegenwoordigers van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko). De uitgedeelde flyers verduidelijken onmiddellijk de reden van het vroegtijdig onderbreken van het zomerreces: deze studenten slaan hun kamp op voor een studentvriendelijke huisvestingsbeleid. Quoi? Deze avond staat "Belastingreglement op het in huur geven van kamers en het in huur geven van woningen aan niet-inwoners van de stad - hernieuwing en wijziging" op het programma van de gemeenteraad. In mensentaal: de stad Leuven is van plan om de gemeentebelasting op de koten (de 'kamertaks') in één klap te verdubbelen.

Kan dat dan zomaar? Volgens de stad gaat het louter om een indexerings, aangezien de kamertaks al sinds 1989 niet meer verhoogd is. De studenten hebben echter ook de rekening gemaakt, en kwamen tot de konklusie dat het hier eerder ging om een ongerechtvaardigd verhoging. De studiekost is al hoog genoeg, redeneren zij, en dus moet er actie gevoerd worden. Stadschulden mogen niet verhaald worden op inwoners die toch geen inspraak hebben en het beleid bij een volgende stembusgang niet kunnen afstraffen! Ook mogen de financieel zwakste studenten niet de dupe worden van het studentonvriendelijke beleid van de stad. De studenten willen immers een kot, en geen krot.

Dat het stadsbestuur deze beslissing wil nemen tijdens de moeilijke tweede-zitperiode, mag geen beletsel vormen: als er actie moet gevoerd worden, worden de cursussen wel even opzij gelegd. Of toch niet, de beklagenswaardige aktievoerders met tweede zit, kunnen rustig op een stoeltje hun volgende eksamen voorbereiden, terwijl de anderen flyers uitdelen om de bevolking te sensibiliseren. Het geïmproviseerde kamp kan op veel belangstelling rekenen, en ook de pers heeft in deze komkommertijd niet veel tijd nodig om ter plaatse te raken.

Ondertussen blijft het zonnetje schijnen en volharden de studenten in hun boosheid. De slogan "No taxation without representation" wordt eventjes geleend van de Amerikaanse onafhankelijkheidsstrijders, en de aktievoerders blijven present tot de avond. Wanneer de gemeenteraadsliden de trappen van het stadhuis beklimmen, wordt voor het oog van de kamera's nog een toneeltje ten berde gebracht. Daarna begeven de studenten zich naar de Gotische zaal van het stadhuis alwaar het verdikt moet vallen. De leden van de oppositie doen hun uiterste best om de verhoging van de kamertaks te verhinderen, en herhalen de argumenten van de studentenbeweging. Alles blijkt echter al lang op voorhand beklonken door de rooms-rode meerderheid. Zelfs Greetje Vandeveldte, studente geneeskunde en gemeenteraadslid, besluit na een warrige uitleg van een half uur dat de studenten eigenlijk toch wel kapitalistisch genoeg zijn om deze verhoging van de studiekost te kunnen verwerken. Begrijp wie begrijpen kan. De stemming blijkt louter een formaliteit, en de verdubbeling van de kamertaks wordt goedgekeurd. De studenten druipen teleurgesteld af; de demokratisering van het onderwijs is weer een stukje verder weg.

(tv)

Ons Gentse zusterblad *Schamper* noemde hem ooit de 'Brabantse bulldog'. Volgens partijgenoot Renaat Landuyt valt het allemaal nog best mee: "Tobback is in interne kringen helemaal niet zo schrikwekkend. Blaffende honden bijten niet." Veto — aanbevolen door topfokkers — nam de proef op de som.

Tijd voor een *round-up*. Bijna een jaar geleden bevestigden de inwoners van Leuven hun vertrouwen in Louis Tobback (SP), die meteen aan een tweede ambtsperiode als burgervader kon beginnen. Toch verloor de rooms-rode coalitie bij de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2000 twaalf procent van de stemmen.

Louis Tobback: «In 1994 hadden we een uitzonderlijk resultaat. We zaten ongetwijfeld boven ons nivo en de tegenstander stelde niet veel voor. Ook de SP, inclusief mezelf, zat op zijn hoogtepunt. De lokale verkiezingen vielen in 2000 - pas een jaar na de federale verkiezingen. Je kan moeilijk ontkennen dat die een zekere invloed hebben gehad. De VLD had gedacht minstens tien zetels te halen in Leuven (men strandde er uiteindelijk op acht, *tl, ns, tv*), dus ik kan zelfs beweren dat wij een spektakulaire vooruitgang hebben geboekt. Zeker als je ziet dat we nog een comfortabele meerderheid hebben overgehouden.»

Veto: *De uitzonderlijke skore van de SP zeven jaar geleden wees op hooggespannen verwachtingen bij de Leuvense bevolking. Kan het verlies te wijten zijn aan het niet-nakomen van bepaalde beloften?*

Tobback: «Waarom hebben de mensen in 1994 voor ons gestemd? Vooreerst omdat men de vorige coalitie van CVP en VLD — die achttien jaar had standgehouden — beu was. Die mensen wilden vooral eens iets anders en hadden op zich niet echt concrete verwachtingen. Wanneer je kordaat bestuurt en duidelijke keuzes maakt, krijg je automatisch weerstand.»

Veto: *Uw tegenstrevers beweren dat u zich te veel heeft beziggehouden met prestigeprojekten zoals de werken voor de Hoge Snelheidstrein (HST), terwijl andere noden zoals fietspaden werden verwaarloosd.*

Tobback: «Dat is niet waar. Ik stel vast dat mevrouw Durant nu de eerste spadesteek gaat geven als de eerste HST naar Amsterdam start. Ik ben dus niet de enige die van gedacht is veranderd. Ik ben trouwens nooit van gedacht veranderd. Een snelle treinverbinding van Brussel naar Luik vind ik nog steeds geen prioriteit in tegenstelling tot een noorderas tussen Brussel en Antwerpen. In een tipisch Belgische kompromis heb ik tijdens de regeringsonderhandelingen in 1988 aanvaard dat Wallonië haar HST-lijn zou krijgen, maar niet volgens het traject dat Herman De Croo (VLD) had voorgesteld. De HST moest via bestaande sporen gaan. Leuven heeft dus zijn vier sporen naar Brussel gekregen. Je kan rechtstreeks naar Zaventem sporen en binnenkort ook ieder kwartier een trein naar Brussel nemen. Deze inspanningen voor het openbaar vervoer beschouw ik niet als een prestigeprojekt.»

KEMPEN

Veto: *Anderzijds is het nog steeds slecht gesteld met de aansluiting naar de Kempen en Limburg. Moet Leuven niet ook werk maken van betere treinverbindingen voor de studenten?*

Tobback: «Het spijt me, maar voor de mensen die in Leuven wonen zijn er geen dringender verbindingen dan die naar Brussel. Die treinen zitten iedere dag tsjokvol. Ik betwist de stelling dat de student de pineut is van de werken in de stationsbuurt. Er komen in het nieuwe projekt bijvoorbeeld 4500 fietsstallingen bij. Dat is een enorme vooruitgang, want een aantal jaren geleden lagen de fietsen dertig rijen dik gestapeld aan het station. De werken lijken misschien traag vooruit te gaan. Maar gezien de omvang van het projekt gaat het in werkelijkheid ongelofelijk snel.»

Veto: *U heeft in het verleden gepleit voor het aantrekken van meer gezinnen naar Leuven. Ondertussen wordt de markt voor koten steeds*

krapper. Vindt u het dan niet nodig om dat beleid te herzien?

Tobback: «Ik moet hier toch een aantal misvattingen rechtzetten. De stad heeft nooit een goed zicht gehad op de kamermarkt omdat ze vroeger niet zo een vlotte relaties met de universiteit onderhield. Nu zijn er wel kansen voor een gemeenschappelijk kotenbestand, maar zoiets realiseer je niet in een handomdraai. Op dit ogenblik is er nergens een duidelijke staal dat toelaat om formeel te bevestigen of er al dan niet een schaarste op de kamermarkt is noch of de huurprijzen echt de pan uitswingen. Een paar jaar geleden hebben we laten uitrekenen op basis van steekproeven dat er in Leuven meer dan dertig-

“Iedereen schuift op naar centrum-links waardoor het Vlaams Blok, dat momenteel reusachtige inspanningen doet om beschaafd te lijken, veel succes zou kunnen oogsten met zijn sirenenzang.”

duizend kamers zouden zijn. De schaarste vindt zijn oorzaak dus in het wegvallen van kamers, de stijging van het aantal studenten of misschien in het feit dat kamers worden ingenomen door anderen, zoals hogeschoolstudenten. Men zegt mij zelfs dat er in Leuven ook steeds meer studenten op kot zitten die eigenlijk in Brussel studeren. De huisvestingsdienst van de KU Leuven heeft wellicht betere sifjers, die onontbeerlijk zijn om tot een politiek van beheersing van de kamermarkt te komen. »

Veto: *De stad Leuven heeft een schepen voor huisvesting in huis die een prijs heeft gekregen omdat hij de leegstand zo goed in kaart heeft gebracht. Kan de stad het kamerbestand dan niet op dezelfde manier aanpakken?*

Tobback: «Om te beginnen is het niet eenvoudig vast te stellen wat de definitie van een kamer is. Bovendien zijn er een heleboel eigenaars die hun verhuurde

“Je kunt het geluk van de men

kamers niet aangeven om op die manier de belasting en de controle op brandveiligheid te ontlopen. We moeten dus niet rekenen op de medewerking van de eigenaars of zelfs van de studenten. Een voorbeeld: een paar jaar geleden voerde de brandweer controle uit in een blok op de Tervuursesteenweg waar veel studentenkamers niet in orde waren met de brandveiligheid. Achteraf heb ik van een openhartige student

tussen studenten. Dat er echter steeds kapitaalcrachtiger studenten zijn blijkt ook uit het groeiend aantal dat met de auto naar Leuven komt. Deze evolutie drijft ongetwijfeld ook de andere huurprijzen op. Verder stellen we vast dat de individuele kotbaas of kotbazin verdwijnt omdat ze niet voldoen aan de bepalingen van het kamerdekreet en de veiligheidsnormen. Als ik zie aan welke voorwaarden mijn overbuurkotbaas moet voldoen, dan kan ik eigenlijk mijn eigen kleinkinderen thuis niet meer laten overnachten. De tijd is ook voorbij dat een oudere eigenaar inwoonde en aan zijn of haar studenten kon zeggen: “Voor twaalf uur moet je binnen zijn!” Of we daar nu gelukkig om zijn of niet. Maar daardoor neemt wel overal de monopolievorming toe. Een handvol eigenaars bepaalt de prijs op de markt.»

Veto: *Kan het opheffen van de kamerstop geen oplossing zijn?*

Tobback: «Er is helemaal geen kamerstop! Ik geef een fictief voorbeeld. Iemand erft een kleine arbeiderswoning in de Jozef II-straat. Hij kan die waarschijnlijk maar verhuren aan zo'n vijftienduizend frank per maand. Wij laten dan niet toe dat die persoon daar vier kamers maakt en tienduizend frank per kamer vraagt. Voor dat soort gevallen is er een kamerstop. Er worden overigens heel wat vergunningen voor eengezinswoningen aangevraagd waar dan later studentenkamers in komen. Maar beweren dat er helemaal geen kamers meer bijkomen is onwaar. Even onwaar als dat ik ooit een sluitingsuur of een dansverbod in kafees zou hebben opgelegd.»

Veto: *In het structuurplan van de stad staat wel dat er sinds 1998 geen enkele bouwvergunning voor een nieuwe studentenkamer is afgeleverd.*

Tobback: «Dan staat er een fout in het structuurplan.»

MELKEN

Tobback: «Er is slechts één enkel middel. Je moet komen met concrete gegevens en niet met natte vinger-werk dat kadert in een ideologische of een belangenbenadering. Je moet bewijzen dat er schaarste optreedt als die er al is. En dat de huurprijzen stijgen. En dat het de schaarste zou zijn die de prijzen doet stijgen. Want dat geloof ik niet. De prijzen stijgen omdat de studenten bereid zijn om het even welk kontrakt te ondertekenen. Er is maar één middel. Het is aan de universiteit om regulerend op te treden door bijvoorbeeld tweeduizend kamers op de markt gooien. De subsidies zouden niet volstaan? Dat men er dan de privésector bij betreft! Gooi het op een akkoordje over de exploitatie en de prijzen maar laat de privee investeren en op een etisch aanvaarde manier de winst opstrijken. Dat is toch veel beter dan te blijven tolereren dat een beperkte groep huisbazen honderden koten melken. Dat voorstel heb ik al verschillende keren voorgelegd aan het Algemeen Beheer van de universiteit én aan de Dienst Huisvesting. Ik wil ze zelfs met genoeg helpen om daar een plaats voor te vinden.»

Veto: *De stad wil haar verantwoordelijkheid opnemen, maar lopen de belangen van de studenten en die van de stad wel samen?*

Tobback: «De tijd dat de stad opkwam voor de kotbazen is voorbij. Maar wat zien we nu gebeuren? Stel dat iemand uit West-Vlaanderen hier zijn kinderen laat studeren. Hij koopt hier voor hen een huis, eventueel met een lening. Nadat zijn kinderen zijn afgestudeerd, kan hij het huis nog verder doorverhuren. En na verloop van tijd een tweede huis aankopen. Dat is natuurlijk financieel interessant, maar wij als stad vinden dit niet prettig. Wij wensen dat Leuven een mengsel blijft van studenten en stedelingen. Ik zou niet liever hebben dat de universiteit bijvoorbeeld tweeduizend koten bijkreeft boven winkels, maar ik wil niet dat de studenten de inwo-

STUDIO

Veto: *De huisvestingsdienst van studentenvoorzieningen maakt nochtans jaarlijks sifjers wereldkundig die wijzen op forse stijgingen van de gemiddelde huurprijs. Betrouwbare sifjers die worden berekend op basis van de huurkontrakten, opgevraagd bij de inschrijvingen.*

Tobback: «Ik betwijfel niet dat de huurprijzen gestegen zouden zijn. Over de oorzaken bestaan verschillende hypotesen. De studenten, of liever hun ouders, zijn over het algemeen bereid meer geld te betalen voor een kamer. Verder merken we ook dat er in plaats van de klassieke koten meer studio's komen. Daar is blijkbaar een markt voor. Er zal natuurlijk een kloof ontstaan

sen niet maken tegen hun zin”

ners verjagen.»

Veto: *De verdubbeling van de kamerbelasting is niet echt in goede aarde gevallen bij de studenten. Er werd geen overleg gepleegd hoewel er nu toch een speciale studentenscheper is.*

Toback: «De kamerbelasting heeft met de scheper voor studentenaangelegenheden niets te maken. Die belasting wordt geheven op de eigenaar. Dat kan eventueel invloed hebben op de student, maar dat moet niet en daar hoeven wij ons ook niet mee bezig te houden. Dat is de verhouding tussen de student en de eigenaar.»

STUDIELOON

Veto: *Is dat niet logisch als de stad de kamerbelasting motiveert vanuit de overlast die studenten bezorgen en het gebruik dat ze van stadsdiensten maken?*

Toback: «Willen jullie soms dat ik de belasting op de studenten zelf hef? Dat kunnen we immers niet. Als morgen het gemeentefonds rekening zou houden met de studenten, dan hoeft die belasting niet. Het klopt dat we met die belasting, die al decennialang bestaat, enige compensatie willen voor het gebruik van onze diensten door niet-inwoners. Een ingeschreven inwoner levert ons immers jaarlijks achtduizend frank op vanuit het gemeentefonds.»

Veto: *Is een gemakkelijker domiciliëring voor studenten dan geen oplossing?*

Toback: «Ik wil jullie alle dertigduizend morgen inschrijven in Leuven. Maar dan verplicht en niet vrijblijvend. Dan gaan we ook de inkomsten daarvan hebben, om kosten te compenseren. Natuurlijk zijn er makro-ekonomische voordelen voor de stad; we hebben er dus belang bij dat de Leuvense instellingen zoveel mogelijk studenten lokken. De student veroorzaakt een omzet van vier à zes miljard. Maar om die inkomsten te genereren heeft de stad ook kosten, die ze bij de gewone inwoners kan verhalen via belastingen - wat niet kan op de studenten. Dat is eigenlijk het probleem. Als een student zich morgen in Leuven kan inschrijven als alleenstaande, dan heeft ook de zoon van een miljardair recht op een studiebeurs. Of hij kan bij het OCMW gaan aankloppen. Dan zit je onmiddellijk met een studieloon.»

«Hier komen we aan het stemrecht. Mag een student stemmen waar hij zijn kot heeft? De gemeenteraadsverkiezing valt in oktober. Mag iemand die in september begint te studeren in Leuven, al meestemmen begin oktober? Je zou dit kunnen oplossen door een soort capaciteits stemrecht dat bijvoorbeeld studenten stemrecht geeft als ze al twee jaar geslaagd zijn. Maar wat doe je dan met studenten die hun licenties voortzetten aan een andere universiteit maar hun kot behouden in Leuven? En wat doe je met postgraduat en dergelijke? Er is op dit vlak niet echt een oplossing. Het zou daarenboven een totale scheeftrekking van de democratische situatie zijn, als je naast de 65.000 inwoners plots 30.000 studentenstemmen zou krijgen. Het vreemde is dat diegenen die de grootste voorstanders zijn van studentenstemrecht, ook de grootste tegenstanders zijn van stemrecht voor niet-Belgen die hier geboren en getogen zijn (de VLD, tl, ns, tv)»

Veto: *Ook het mobiliteitsbeleid van de stad is zeer aktueel. Is het uitbreiden van het parkeerbestand in de stad niet in tegenspraak met een beleid om auto's uit de stad te weren?*

Toback: «Ik ben het daar mee eens. De studie-Tratsaert stelt dat de voornaamste reden voor de stadsvlucht het gebrek aan parkeerplaats is. Mensen die in het centrum wonen, klagen omdat ze hun auto niet kwijt kunnen. Ik kan u echter zeggen dat er helemaal geen parkeerplaatsen bijkomen. Er worden inderdaad een aantal nieuwe parkeerplaatsen aangelegd, maar deze zijn bedoeld om andere plaatsen te ontlasten. In de Naamsestraat bij het Heilig Hart komen

er vijfhonderd parkeerplaatsen. Hier waren vroeger al tweehonderd plaatsen, en het is ook de bedoeling om het parkeren in het ziekenhuis stop te zetten. De winst in het parkeersysteem ligt in het rotatieprincipe: men zal nu moeten betalen en zijn auto dus niet zo lang laten staan. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor het stationsplein.

We bouwen dus helemaal geen bijkomende parkeerplaatsen.»

TALIBAN

Veto: *Zijn parkeerplaatsen buiten de ring geen goede oplossing om het openbaar vervoer te promoten?*

Toback: «Er komen nu 1200 parkeerplaatsen op het Philipsterrein. Volgens de Lijn is het aanbod aan openbaar vervoer en de stijging van het aantal reizigers nergens in Vlaanderen zo groot als in Leuven. Op de Bondgenotenlaan passeren er momenteel 1200 bussen per dag. In oktober zal de Lijn een voorstel doen tot het inpassen van zogenaamde 'sirkulaire bussen', bussen die niet per se in het centrum moeten zijn. Vroeger konden mensen 's zaterdags voor vijftig frank hun auto op deze parkeerplaats achterlaten, en zich dan gratis met de bus tot in het centrum van Leuven laten voeren. We hebben echter vastgesteld dat dit enkel sukses had tussen kerstmis en nieuwjaar. Alle andere dagen was die bus leeg. Leeg! Je kan het geluk van de mensen niet maken tegen hun zin. Volgens Jean-Jacques Rousseau moest je de mensen verplichten om gelukkig te zijn. De Taliban tegenwoordig, die maken de mensen gelukkig tegen hun wil.»

«We hebben het verkeersvrije gebied in de laatste zes jaar verdubbeld. Vandaag is de Bondgenotenlaan verkeersluw. Het Martelarenplein is - op de bussen en taxi's na - zo goed als verkeersvrij. Maar naar het schijnt is dat een prestigeproject.»

Veto: *Uw tegenstanders zeggen weleens dat straten en pleinen veel gemakkelijker verkeersvrij worden gemaakt als de middenstand vragende partij is.*

Toback: «Het Hogeschoolplein bijvoorbeeld is niet verkeersvrij, maar dat heeft niets met de middenstand te maken. Twee jaar geleden hebben we gedurende enkele maanden

het Hogeschoolplein parkeer- en verkeersvrij gemaakt. Toen hebben we een opstand gekregen van de bewoners, die ons verweten dat we de kafeebazen daar wilden bevoordelen. De middenstand heeft zelf een petitie gelanseerd om ook het stuk tussen de Minckeler- en de Vanderkelenstraat verkeersvrij te maken. Dat is er nog niet van gekomen door de rioleringswerken. Anders hadden we dat zeker al gedaan.»

VERPAKKING

Veto: *Betekent de gratis buspas voor studenten niet vooral concurrentie voor de fiets?*

Toback: «Er is zeker ook een vermindering van het aantal autogebruikers, dat wijst de studie van de Lijn uit. Deze ver-

minding is echter zeker nog niet voldoende. Ten tweede geeft de buspas een legitimatie om overtredingen van de blauwe zone te verbaliseren. Vroeger kon iemand die verkeerd geparkeerd stond, zich nog verschuilen achter het argument dat er geen andere mogelijkheid was. Ten derde heb ik liever dat een potentiële fietser de bus neemt, die sowieso door de stad rijdt dan dat hij met zijn fiets plaats inneemt op de rijbaan. Toch hebben we veel gedaan om de fiets te promoten. De fietsenrekken die overal gezet zijn, hebben ook kwaad bloed gezet bij sommige bewoners, die vroeger op die plaatsen hun auto kwijt konden. Voetgangers op de Grote Markt bijvoorbeeld zien niet graag fietsers komen. Ik heb liever een fiets dan een auto, maar ik heb nog liever een voetganger dan een fietser.»

Veto: *U heeft ooit gezegd dat er eigenlijk een rechts-konservatieve partij ontbreekt in het politieke landschap. Zal hierin verandering komen nu de Volksunie wordt opgesplitst?*

Toback: «Het is aan de kiezers die de vorige keer voor de Volksunie gestemd hebben, om uit te maken voor wie ze de volgende keer gaan stemmen. En ik vond het de vorige keer al geen goed idee dat ze voor de Volksunie stemden - en niet voor mij. Een partij moet in de eerste plaats haar programma trachten te realiseren. En dan moet ze voor zichzelf uitmaken of ze haar programma aanpast aan potentiële kiezers, of zich tevreden stelt met haar reële aantal kiezers. We leven in een tijd dat de verpakking belangrijker wordt dan de inhoud. Voor mij hoeft er helemaal geen rechts-konservatieve partij te zijn. Er zit vanalles in het centrum en er is maar één rechts-

konservatieve partij, het Vlaams Blok. Iedereen schuift op naar centrum-links waardoor het Vlaams Blok, dat momenteel reusachtige inspanningen doet om beschaafd te

lijken, veel sukses zou kunnen oogsten met zijn sirenenzang.»

NOORWEGEN

Veto: *Studies over het electoraat van dat het Vlaams Blok tonen aan dat extreem-rechts zeer sterk heeft gerekruteerd uit de achterban van uw eigen partij.*

Toback: «Dat is zo voor de eerste successen van het Blok. Ondertussen zijn er allicht nieuwe studies nodig. In Noorwegen zien we nu een ruk naar extreem-rechts. Is dat een probleem van slecht bestuur? Neen. Is dat probleem van een land waar armoede heerst? Neen, dat zijn de Saoedi's van het noorden. Dat is gewoon een reactie van burgerlijke *malkontenten*. Dat hebben

we hier dus ook. Je moet eens gaan kijken waar de Voer in de Dijle komt. Bij momenten is dat een grijze brij, het is een open riool. Al meer dan tien jaar doet men pogingen om een zuiveringstation te bouwen aan de Voer. Dat lukt niet, omdat de mensen die op die plaats wonen, dat niet willen en ervoor naar de Raad van State trekken. Dat is het prototype van de 'Not In My Backyard'-mentaliteit. Twintig jaar geleden zou men nooit toegegeven dat zo iets uit eigenbelang was. Nu vraagt men af wat er mis is met eigenbelang. Dat is een groot cultureel verschil.»

Veto: *Ziet u de huidige golf van anti-globalisten als politieke hooligans of eerder als potentiële gesprekspartners?*

Toback: «Een van de redenen dat mensen zich afkeren van de politiek, is het gevoel dat je er toch niks aan kan doen. Dit is een reactie tegen het aanvoelen dat men geen enkele zeggenschap, geen enkele greep meer heeft op wat er gebeurt. Alles gebeurt boven de hoofden, en zelfs de regeringen van de belangrijkste staten hebben er geen controle over. We draaien mee in het wilde mechanisme van het kapitalistische systeem. Je kan dat alleen oplossen door er een politieke macht, een regering, tegenover te stellen. Voor mij zijn dat niet allemaal politieke hooligans. Wel zie ik in de huidige beweging heel wat romantiek. Men geeft geen duidelijke structuur, geen politieke basis, aan alle mensen die meestappen in dergelijke betogingen. In de anti-globaliseringsbeweging zit een *anti-gevoel*, maar geen lijn, en dat is het grootste probleem. Daardoor krijg je een *wild* gedoe, een ongedefinieerd gevoel van 'Ik ben tegen'. Dit tegengewicht is nodig, maar het moet zich structureren op een duidelijk programma.»

«Wat vorige week in Amerika is gebeurd, heeft aangetoond dat iedereen kwetsbaar is. Dit zou kunnen leiden tot een enorme beperking van publieke vrijheden. Angst is de beste voedingsbodem voor extreem-rechts. Mensen willen van die angst af, en dus zul je nu heel snel wetgevingen krijgen die de publieke vrijheden aan banden leggen. Ten tweede stel ik mij ook de vraag in welke mate de leiders van de Arabische staten geschrokken zijn. Als dat zo is, is een regeling voor het Palestijnse geschil misschien dichterbij dan men denkt. Het zou dus heilzaam kunnen zijn voor het aandraagen van oplossingen. In het andere geval zou een destabilisatie van de Arabische wereld wel eens de detonator kunnen zijn van een groot ekonomisch probleem. Je moet echter tegenover het pessimisme van de intelligentie, het optimisme van de wilskracht stellen.»

Thomas Leys
Nele Spaas
Tijl Vereenooghe

Foto's: David Loyen

Koop nu je Acco-aandeel

Wat is Acco?

Elke student kent Acco. Je haalt er de cursussen van je studierichting (vanaf 16 augustus zijn de meeste al beschikbaar), verplichte en aanbevolen lectuur, ontspanningsliteratuur, computerboeken en -supplies, papier- en kantoomateriaal.

Wie is aandeelhouder?

Acco is een van de grootste studentencoöperaties van Europa. Vandaag telt Acco meer dan 130 000 aandeelhouders. Je hebt dus heel wat bekende voorgangers.

Waarom een aandeel?

Dankzij een Acco-aandeel krijg je een rechtstreekse korting van 15 % op het merendeel van je aankopen bij Acco: cursussen, papierwaren, kantoorartikelen, boekpromoties...

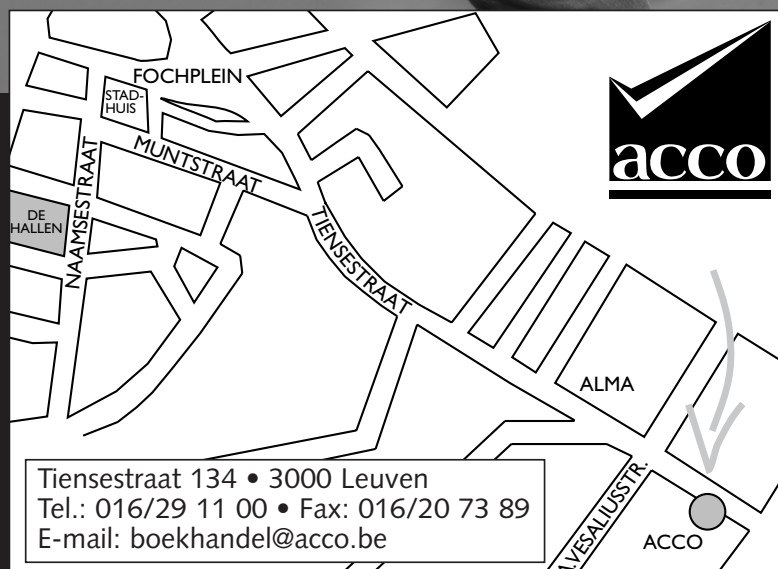
Wat kost het?

In een Acco-aandeel investeer je 1250 frank. Voor de rest van je leven ben je Acco-aandeelhouder. En na je studies? Ook later, na je studies, kun je lid blijven. Maar dat is toekomstmuziek... Ondertussen kun je enkele jaren genieten van alle Acco-voordelen.

Als je voor 31 oktober 2001 een aandeel neemt bij Acco, dan krijg je meteen een Dymo Note-It cadeau.

Actie verlengd tot 31 oktober 2001

Tiensestraat 134 • 3000 Leuven
Tel.: 016/29 11 00 • Fax: 016/20 73 89
E-mail: boekhandel@acco.be

Hoe ga je van de Hallen naar ACCO?

Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) Leuven zoekt

Geëngageerde mensen die zich vrijwillig willen inzetten in de verschillende deelwerkingen:

Vrijwilligers die de avond- en nachtpermanentie mee opnemen

in het crisisopvangcentrum KOC. Kontaktpersoon: Annemie Van Hees (016/20.11.13), in Halte 51, opvangcentrum voor jongeren van achttien tot vijfentwintig jaar.

Kontaktpersoon: Ilse Smets (016/23.59.67).

In de Puzzel, onthaalhuis voor volwassenen. Kontaktpersoon: Hans Valvekens (016/23.54.36).

Vrijwilligers voor de kinderwerking

van Netwerk, tweewekelijks op maandagen van 18 tot 20.30u. Kontaktpersoon: Dries Wiercx (016/58.38.54).

(dw)

Folders van CAWLeuven en een brochure met CAW-vrijwilligerswerking zijn te bekomen op het sekretariaat van CAWLeuven, Lepelstraat 9, 3000 Leuven (016/29.93.71)

Plak een sticker of neem de bus

Depo (duurzaamheid en participatie ondersteuningcentrum) organiseert een wedstrijd om aandacht te vragen voor het probleem van fietsdiefstal. De dienst Studentenvoorzieningen verspreidt een sticker waarop de wel zeer duidelijke boodschap staat "Laat mijn fiets staan — ik heb 'm nog nodig". Als extra motivatie om het ding op je stalen ros te kleven, kun je ook prijzen winnen, als je met zo'n sticker op je fiets wordt *gespot*. Deze actie loopt nog een aantal weken. Op verschillende plaatsen in Leuven zal op zoek gegaan worden naar potentiële winnaars. Deze week wordt er gespot op woensdag aan Alma 2 en op donderdag aan Alma 1, telkens tussen 13 en 14 uur. U weze gewaarschuwd.

Ook nog vanuit het depo-front kwam het blijde nieuws dat de democratisering van het vervoer weer eens een stapje verder is. Vanuit een aantal slecht ontsloten gebieden worden bijkomende busdiensten ingelegd, de zogenaamde studentenlijnen. Deze rijden elke vrijdag- en zondagavond twee keer aan een gewoon tarief (per zone dus). De dienstregeling vind je op www.kuleuven.ac.be/dsv/studvoor/depo.htm

Studentenlijn 1: Hageland (Rummen) - Leuven via E314

Studentenlijn 2: Aarschot - Baal - Leuven

Studentenlijn 3: Zemst - Leuven

Studentenlijn 4: vanuit Aarschot via de reisweg van de lijn 10 naar Leuven

Studentenlijn 5: vanuit Groenendaal via de reisweg van de lijn 584 naar Leuven

(sd)

A F E
O R I E N T

Knappe vrouwen in een nieuw omhulsel

De Gelule is niet meer, leve de Capsule! Vanaf dit academiejaar kunnen studenten van Farma de formolsmaak uit hun mond spoelen in hun nieuwe fakbar. Op de huidige lokatie – het begin van de Parkstraat – was vroeger al eens de fakbar van Farma gevestigd, toen nog onder de naam Mortier. Met de Gelule verdwijnt een van de laatste fak-bars in Leuven die het etiket *vortig hol* opgespeld kon krijgen. Tijd voor een babbel met Michaël America, één van de bezielers van de verhuis van de Farma-fakbar.

De Gelule was elf jaar lang de fakbar van Farma. De reden voor de verhuis was vrij eenvoudig. De huisbaas had de laatste jaren geen enkele investering meer gedaan in het huis omdat hij had opgevangen dat de stad plannen had voor een sociaal woonproject in de buurt van de Gelule. Zelfs broodnodige werken, zoals het herstellen van een lekkend dak, werden niet uitgevoerd. Het huis was op het einde volledig verkommerd. Hoewel het huurkontraat nog liep, besloot Farma niet te blijven.

Veto: *De vorige Gelule was een leuk kafee, maar de grote overrompeling heb ik er niet vaak meegemaakt. Wordt daaraan gewerkt?*

Michaël: «Het is zeker waar dat de Gelule niet alle dagen stampvol zat. Natuurlijk kende de Gelule ook wel avonden dat je niet meer binnen raakte, maar in vergelijking met andere fakbars waren die eerder beperkt. Het voordeel van de Gelule was dan weer dat de mensen die er alle dagen zaten een hechte groep vormden. Ik hoop dat we die lijn in de nieuwe fakbar kunnen doortrekken. Bovendien werden nieuwe mensen zonder probleem opgenomen in de groep. Ik denk dat je in de fakbar uiteindelijk veel meer vrienden maakt dan in het labo.»

«We willen zeker meer volk in de fakbar. Het is echter niet noodzakelijk dat er meer volk komt dan vorig jaar. Financieel moeten we het kunnen redden indien we dezelfde omzet halen als in de Gelule. Aan de andere kant ben ik ervan overtuigd dat het kafee beter zal draaien. Het nieuwe kafee ziet er gewoon veel beter uit dan de Gelule. Die was op het einde helemaal verkommerd en had meer weg van een kraakpand dan van een fakbar. De nieuwe bar is zo ingericht dat je bij wijze van spreken je ouders mee kan nemen. We gaan ook aan Leuven duidelijk maken dat er een nieuwe Farma-fakbar is. We gaan ook laten weten hoeveel knappe vrouwen Farma telt. Daarnaast is het ook de bedoeling om in de namiddag te openen. We spelen zelfs met het idee om bijvoorbeeld één dag in de week spaghetti te serveren.»

Veto: *De fakbars zijn blijkbaar professioneel aan het worden.*

Michaël: «De grens tussen een fakbar en een reguliere horeka-zaak wordt zeer klein. Zonder professionalisme en continuïteit in de werking kan je niet meer mee. Bovendien beseffen de brouwers ook dat fakbars goedgevoerde kafees zijn en ze willen dan ook met veel over de brug komen, waardoor meer mogelijk is.»

Veto: *Bij mijn weten zijn jullie de enige fakbar waar sponsoring in het kafee hangt.*

Michaël: «In de Gelule hingen ook al vlaggen van onze sponsors. Ik vind het niet echt storend. Bovendien moet je weten dat wij die sponsoring toch wel nodig hadden om de goede afloop van het project te verzekeren. We hebben een muur voor jaarsponsors en een muur voor de sponsors die extra moeite voor de fakbar gedaan hebben. Het zijn stuk voor stuk bedrijven waar we al lang mee samenwerken en waar we een heel goede verstandhouding mee hebben.»

Veto: *Vormen de kring en de fakbar een geheel?*

Michaël: «Zowel de kring als de fakbar zijn

gegroepeerd in dezelfde vzw. Wel hebben we getracht om op een aantal vlakken een zekere scheiding in te bouwen, ondermeer om het financiële risico te beperken. De fakbarploeg is altijd deel geweest van het presidium. Dit jaar is dit niet gebeurd, om de continuïteit te garanderen. Het zijn voornamelijk de mensen van de vorige ploeg die dit jaar deel uitmaken van het fakbarbeheer. We weten nog niet welke procedure we voor volgend jaar gaan hanteren. Ofwel werken we opnieuw met verkiezingen, ofwel stellen we de nieuwe beheerders aan. In ieder geval zullen ze nauw samenwerken met het presidium. De beheerders zijn aanwezig op de presidiumvergaderingen om dit te garanderen. Bovendien zijn het voornamelijk presidiumleden die tappen in het kafee, zodat ook op die manier de banden

worden aangehaald.

Veto: *Waarom hebben jullie de naam van het kafee veranderd?*

Michaël: «Eigenlijk betekenen de beide namen hetzelfde. De termen worden gebruikt voor een omhulsel voor een slecht sma-

kend medicijn. Eigenlijk serveren we dezelfde fakbar in een nieuw omhulsel. Hopelijk bevalt de smaak de mensen.»

Veto: *Schol.*

Björn Mallants

(foto David Loyen)

FESTIVAL VAN VLAANDEREN KEERT TERUG NAAR DE VEERTIENDE EEUW

Een Nieuwe Techniek

Op 24 september gaat in Leuven het Festival van Vlaanderen van start. Dit jaar staat het festival weer in het teken van de oude muziek. Naast de cyclus repertoirekonserten, waarin bekende klassiek-romantische werken worden geprogrammeerd, organiseert het festival ook een cyclus polifonie, die dit jaar in het teken staat van de Italiaanse Trecento en de Franse Ars Nova.

Waarom besteedt dit prestigieuze festival zoveel aandacht aan oude, voor de modale muzikliefhebber meestal onbekende muziek? Een vraag die waarschijnlijk bij velen zal opkomen die voor de eerste keer het programmaboekje van het festival ter hand nemen. Toch bestaan er meer verbanden tussen de hedendaagse muziek en de muziek uit de veertiende eeuw dan dat men op het eerste zicht zou denken. Beide periodes worden immers gekenmerkt door crises die het gevolg waren van een revolutionaire vernieuwing in de muziek.

ATONAAL

In het begin van deze eeuw werden de harmonische regels totaal herdacht. Een belangrijke vernieuwer hierbij is Arnold Schönberg die, net zoals zijn leerling Anton Webern, zijn composities niet meer structureert rond een welbepaalde tonaliteit maar rond een bepaalde reeks van toonhoogten, waarin elke toonhoogte, in tegenstelling tot in de 'tonale muziek', een even grote rol kreeg toebedeeld. Het spreekt voor zich dat niet iedereen deze nieuwe evolutie even hard waardeerde. Zo werd deze atonale muziek door totalitaire regimes zoals in nazi-Duitsland en in de Sovjetunie uit de konzertzalen geweerd. Deze vernieuwende muziek werd daar immers beschouwd als een bedreiging van de maatschappelijke

stabiliteit.

Ook in onze westerse democratische regimes, waarin het dogma van de vrije markt al sinds jaar en dag overheerst, wordt deze nieuwe muziek niet altijd naar waarde geschat. Muziek wordt tegenwoordig al te vaak herleid tot een produkt, met alle economische konsekventies van dien. Hierdoor bepaalt steeds meer de populariteit en minder de kwaliteit, de waardering van muziek.

In deze kontekst is het zeker niet onbelangrijk om vast te stellen dat het Festival van Vlaanderen een poging doet om tegen deze stroom in te gaan, door in haar repertoirekonserten werken van componisten zoals Schönberg of Webern op te nemen. Vroeger werden deze componisten meestal naar het vakje van de twintigste-eeuwse avantgarde verbannen. Het festival tracht op die manier het grote publiek wat meer vertrouwd te maken met deze atonale komponeermethode, die de muziek doorheen de rest van de twintigste eeuw enorm heeft beïnvloed.

ARS

Ook de muziek uit de veertiende eeuw wordt gekenmerkt door een revolutionaire ontwikkeling. In de veertiende eeuw ontstond de *ars nova*, genoemd naar een traktaat van Philippe de Vitry. De Vitry ontwikkelde een nieuw, verfijnd notenschrift, waardoor de kompositiemogelijkheden in vergelijking met vroeger enorm werden uitgebreid. Voordien maakte men slechts gebruik van drie verschillende notenwaarden. Je had een lange noot, een korte noot en een half-korte noot. De Vitry breidde het aantal notenwaarden uit zodat er complexere ritmes gevormd konden worden.

Ook toen was lang niet iedereen even gelukkig met deze nieuwe evoluties. Vooral de kerk kon deze evolutie maar matig waarderen. Doordat de muziek ingewik-

kelder werd, verminderde enerzijds het belang van de eenstemmige gregoriaanse melodieën, die tot nu toe altijd als vaste basis dienden bij het komponeren van meerstemmige werken. Anderzijds kwam ook de tekstverstaanbaarheid in het gedrang, waardoor uiteindelijk ook de functie van de muziek veranderde. Voordien was deze beperkt tot het louter versieren van de tekst. Dankzij deze vernieuwing koppelde men muziek meer los van haar functionaliteit. Muziek werd steeds meer beoefend om haar toehoorders te behagen. Hierdoor dreigde de artistieke boodschap steeds meer te gaan primeren op de religieuze. Een reactie van de kerk kon bijgevolg niet uitblijven. Met de steun van een aantal vooraanstaande theoretici poogde paus Johannes XXII deze Ars Nova of nieuwe techniek uit de muziek weg te werken.

Een goede halve eeuw later is de controverse rond deze muziek volledig weggeëbd. De vernieuwingen, die enkele decennia voordien nog voor een heuse polemiek zorgden, worden helemaal niet meer als nieuw aanzien. Waar paus Johannes XXII nog een kruistocht voerde tegen deze vernieuwingen, aanvaardden en promootten zijn opvolgers deze nieuwe muziek. De complexiteit van deze muziek kreeg steeds meer tot doel de macht en het aanzien van deze machthebbers te vertolken. Deze Ars Nova, die eerst nog verketterd werd, werd in een kleine eeuw tijd helemaal aanvaard. Er is, met andere woorden, nog een toekomst voor nieuwe muziek.

Hamid Douibi

Werken van Schönberg en Webern zijn te beluisteren op 15 oktober om 20.30u in de Grote Aula.

Muziek uit de Franse Ars Nova is te beluisteren op 29 oktober om 20.30u in de Sint-

Teater in concentrische sirkels

Tet begon ooit als 't Stuc, werd dan STUC en nu is het tijd voor de volgende stap. Schrijf dus nooit meer C want na de fusie van de vzw kunstencentrum STUC en de zusterorganisatie voor dans Klapstuk gaat het Leuvense kunstencentrum verder onder de naam STUK. Eindelijk ook daar Vetospelling dus.

In 1983 ontstond Klapstuk als een apart orgaan uit het Stuc omdat dat subsidiegevijs interessanter bleek. Klapstuk organiseerde het internationaal befaamde festival voor hedendaagse dans en ging gaandeweg ook dans doorheen het seizoen voorzien. In de subsidieperiode van 1997 tot 2001 kreeg Klapstuk 14 miljoen frank per jaar, tegen dertien miljoen voor het kunstencentrum Stuc. Voor de nieuwste subsidieronde 2001-2005 bleek het echter meer opportuun een dossier in te dienen waarbij de activiteiten van de twee vzw's georganiseerd zouden worden door één speler. Deze aanpak werd door de beoordelingscommissie ook effectief beloofd: de gezamenlijke pot van 27 miljoen frank werd vanaf 1 juli 2001 en voor de volgende vier jaar uitgebreid tot 45 miljoen. Een mooi ekstrapotje dus om in het nieuwe Arenberggebouw — waar STUK vanaf september 2001 haar intrek zou nemen — de al bestaande programmatie verder uit te bouwen.

De verbouwing van dat gebouw uit het begin van vorige eeuw liep echter niet zoals gepland en al enkele maanden is het duidelijk dat het gebouw niet klaar zal zijn tegen 27 september. Redenen daarvoor zijn er te over. De combinatie van nieuwbouw en renovatie zorgde voor heel wat problemen. Daarnaast vormde ook het te overbruggen hoogteverschil van zeventien meter tussen de voorzijde en achterzijde een groot probleem. Hierdoor ging ook de kostprijs de hoogte in en bij de voorziene 300 miljoen frank moest 50 miljoen frank extra geteld worden. Tweemaal tien miljoen

(foto David Luyen)

frank werd al toegezegd door de stad Leuven en de provincie Vlaams-Brabant. Onderhandelingen met de Vlaamse Gemeenschap worden nog gevoerd.

Dit uitstel heeft echter verregaande implicaties voor de werking van het STUK in het nieuwe seizoen, in de eerste plaats voor het Internationaal Dansfestival Klapstuk. Het werd al snel duidelijk dat men een ander concept moest uitdenken voor deze tiende editie van dit tweejaarlijkse festival. In samenspraak met gastkurator Alain Platel — die ook in 1999 bij de programmatie was betrokken — werd eenmalig geopteerd voor een andere formule. Vanaf januari 2001, als met een feestelijke tweedaagse ingetrokken wordt in het nieuwe gebouw, zal er maandelijks een Klapstukweek worden georganiseerd.

Een en ander heeft natuurlijk te maken met de invulling die de tiende editie krijgt: na twintig jaar hedendaagse dans en negen geslaagde afleveringen leek het de organi-

satoren een goed idee eens achterom te kijken. Platel koos zes choreografen uit die een bepalende rol hebben gespeeld in de ontwikkeling van de hedendaagse dans en nodigde hen uit om elk met een vroege en een nieuwe productie naar het STUK af te zakken. Klapstuk #10 wordt dus een les in twintig jaar dansgeschiedenis. Weinig nieuws aan de horizon dus en ondanks de schitterende voorstellingen die opnieuw te zien zullen zijn — zij het in een andere bezetting — zijn de namen eveneens niet echt verrassend: Meg Stuart, Anne Teresa De Keersmaeker, Jérôme Bel, Pina Bausch, Wim Vandekeybus en Christophe Marthaler.

Doorheen het seizoen 2001-2002 zullen we dus voorstellingen van hen te zien krijgen als alternatief voor een gekonsentreerd festival: geen grensverleggend festival, geen keuze voor avantgarde-dans, maar een reeks klassiekers. Uitzondering en exclusiever zijn toch Bausch en Marthaler. Er hadden veel meer van dergelijke namen op de lijst kunnen staan, maar allerhande bezwaren beperkten het lijstje tot deze zes groten. Het festival wordt dus, met de woorden van Platel zelf, een subjectieve *trip down memory lane*.

Ook de gewone jaarprogrammatie kreeg echter te lijden onder het uitstel van de verhuis. Zo moest immers een volledig teaterseizoen in een half jaar op elkaar worden gepakt. Voor teater worden de formules behouden die al enkele seizoenen hun deugdelijkheid hebben bewezen: in concentrische sirkels wordt vertrokken van de jonge teatermaker die zijn werk aan een breed publiek kan presenteren in de reeks *futur présent*. Voor deze reeks wordt nauw samengewerkt met de nieuwe productieorganisatie *TarTarT*. Daarrond zit de reeks *teater tout court* waarin werk van Dood Paard, de Onderneming, De Roovers en Het Barre Land zit gevat. Ook het belaagde Maatschappij Discordia komt onder deze vlag haar lading tonen. Paradepaardje en enige reeks die ook in het najaar al voor teater in Leuven zal instaan is *Dubbelspel*, het samenwerkingsverband tussen STUK en het cultureel centrum Leuven dat teater programmeert op de gulden middenweg tussen mainstream en avant-garde. Naast al dit receptief werk zal het STUK ook meer

en meer productieel actief zijn in het teaterlandschap. Volgend seizoen produceert het kunstencentrum in samenwerking met de vzw *TarTarT* van Don Verboven en Luc Muylaert werk van jonge makers. Verder ondersteunt men *Drie Zusters* van TG Stan en *Wayn Wash 1* van veelbelovend talent Wayn Traub.

Nu de subsidies ernstig zijn toegenomen en er in het nieuwe gebouw een echte filmzaal beschikbaar is, wil STUK uitgroeien tot een nieuwe bioscoop in Leuven met aandacht voor de sinefielie film die normaal gezien wel Gent, Antwerpen en Brussel haalt maar waarvan het publiek in Leuven verstoken blijft. Daarvoor worden de handen in elkaar geslagen met de vzw Fonk die vooral bekend is van het kortfilmfestival Leuven Kort. Op dat festival na zal de filmprogrammatie trouwens pas beginnen eens het nieuwe gebouw in gebruik wordt genomen.

Ook muziek en beeldende kunst krijgen eindelijk de aandacht die ze verdienen: bij gebrek aan zaal trekt STUK voor haar herfstprogrammatie het park en de stad in. Met vier parkconcerten (zie ook pagina 13) wordt het academiejaar op gang geblazen. Vanaf januari kan men zich verwachten aan initiatieven als *Semtex* — een muziekfestival tijdens de eerste semesterexamens — en een geïnspireerde reeks *Vadermoord*, waar korifeën als Daan Stuyven een muzikaal eerbetoon aan hun muzikale vaders zullen brengen. Eveneens uitkijken is het naar de komst van Touch 2001 met artiesten als Fennesz en Biosphere van het befaamde Engelse platenlabel Touch. Donderdag wordt al een voorsmaakje gegeven in het nieuwe Arenberggebouw (zie kader pagina 13).

Al gaat STUK pas over enkele maanden echt van start met het nieuwe seizoen, de vernieuwde ploeg is er toch in geslaagd het publiek een volgepakt seizoen voor te schotelen. Het lijkt er dan ook op dat het kunstencentrum een veelbelovende vier jaar tegemoet gaat.

Anne Dekerk
Matthieu Van Steenkiste

www.goddeau.com

Bestsellerlijstje

T Op het vlak van dans heeft STUK een reputatie waar anderen alleen van kunnen dromen. Het Leuvense publiek kan vaak als eerste een oordeel vellen over frisse groene blaadjes en illustere onbekenden. Dit jaar zullen we ons echter om andere redenen richting dansvloer moeten bewegen. De STUK-programmatoren hebben namelijk een prestigieuze *Best Of* samengesteld, op basis van de persoonlijke en 'subjectieve' top-twintig van curator Alain 'C de la B' Platel. De zes voorstellingen die daar evenwel zijn uitgekozen, klinken veeleer als een bestseller-lijstje. Lijstjes zijn altijd subjectief, maar geldt dat ook voor bestsellerlijstjes?

J *Fase* (1982), *What the body does not remember* (1987) en *Disfigure Study* (1991) waren de grote doorbraak voor respectievelijk De Keersmaeker, Vandekeybus en Stuart. Het zijn intussen de absolute klassiekers van het vaderlandse repertoire. Verder is er Jérôme Bel, Christopher Marthaler en ten slotte Pina Bausch, de *grand old lady* van de continentale dans.

E Behalve het Klapstuk-festival is er ook de 'gewone' programmatie. Daar kan je onder meer zien hoe Arco Renz, Koen Augustijnen en Heine R. Avdal omgaan met de overweldigende invloed van - in die volgorde — Anne Teresa De Keersmaeker, Alain Platel en Meg Stuart. De continuïteit lijkt dus verzekerd.

Daardoor zou men bijna vergeten dat er ook choreografen zijn die op geen enkele manier binnen dit Belgische plaatje passen. Klapstuk en STUC hebben in het verleden vaak de vinger gelegd op die zere plek. Dit jaar worden die ambities bevroren, zodat het komende dansseizoen nogal naar navelstaarderij ruikt. STUK-programmator Griet Van Laer ontkent dat, door te benadrukken dat de Belgische smaak intussen het gehele West-Europese danslandschap besmet heeft. Dat is niet onwaar, maar het is en blijft een lijstje dat geen enkel risico neemt. Het voordeel is dat ook de toeschouwer geen enkel risico hoeft te nemen: al de genoemde voorstellingen zijn in het verleden kaskrakers gebleken.

Het wordt dus onvermijdelijk een erg aibaar seizoen met een edukatief bijmaakje. Niet alleen zal iedereen begrijpen hoe hedendaagse dans in zo'n korte tijd een belangrijk Vlaams exportproduct is kunnen worden, er hoeft voortaan ook niemand meer te liegen of te blozen op die "Tuurlijk heb ik *Fase* gezien"-momenten.

(rg)

KLAP
STUK

Fnac Leuven

Vital Decosterstraat 7 & Bondgenotenlaan 32
3000 Leuven
Tel: 016/75 12 11

www.fnac.be

Het aquarium van de Zillion

Tet academiejaar start deze week en naar goede gewoonte wordt Leuven vergast op enkele gratis evenementen. Het eerste in de rij is het optreden van het Antwerpse Wawadadakwa, een muziekkollektief dat je trakteert op een Zuiderse miks van diverse muziekgenres en de nodige dosis humor.

In de woordenschat van Wawadadakwa draait alles om het plezier van het muzice- ren. Op virtuoze wijze brengen de vijf jonge heren een gevarieerd repertoire dat gaat van opzweepende eksotische ritmes tot harmoniestukken. Eenieder heeft er zijn eigen specifieke muzikale achtergrond, waardoor schijnbaar niet verenigbare genres naadloos met elkaar versmelten. De vijf hebben elkaar ontmoet op de Antwerpse jazzstudio en vormen momenteel een hechte groep, waar ieder twintig procent *wawa* voor zijn rekening neemt.

Doordat het eigenzinnige repertoire van Wawadadakwa verschillende grenzen doet vervagen, kan je deze groep op de meest uiteenlopende plaatsen aan het werk zien. Van de Bourla tot de Zillion, op de meest gekke plaatsen wordt de muziek van het waanzinnige kollektief gesmaakt. Stefaan Blancke (blaasinstrumenten): "In feite is dat juist het plezierige. De meeste groepen spelen in de Zillion of op een rock-festival. Wij spelen overal, en daardoor blijft het boeiend. Je maakt ook vaak dingen mee waar je absoluut niet aan verwacht, zoals in de Zillion waar iedereen een voor een het aquarium indook, de veiligheidsagenten erachteraan. En wij maar verder spelen. Hallucinant."

THEMA

Dat de groep op uiteenlopende podia speelt, brengt met zich mee dat de groepsleden vaak geen idee hebben welk publiek ze voor zich hebben, en vooral hoeveel volk hen staat op te wachten. Of de Wawa's spelen voor duizend toeschouwers of voor drie man, het maakt allemaal niet uit. De muzikanten stappen op het podium en doen hun ding. Kobe Proesmans (perkussie en viool): "We spelen in de eerste plaats voor onszelf. Telkens we op het podium stappen, amuseren we ons echt, en dat is hetgeen dat telt. Zolang dat wij er plezier aan beleven, doen we verder, en of er dan veel volk in de zaal zit of niet, dat is op dat ogenblik bijzaak."

Wat meteen opvalt als je de Wawa's aan het werk ziet, is dat je te maken hebt met een hechte groep. Naast Stefaan Blancke en Kobe Proesmans tref je op het podium ook Winok Seresia (drums en trompet), Steven van Gool (kontrabas en elektrische bas) en Simon Pleysier (gitaar) aan. Niemand heeft de leiding in de groep: ieder neemt als hij het belieft het initiatief om een nummer in te zetten. Ook om de nummers te schrijven, gaat Wawadadakwa als een hecht kollektief te werk. Kobe Proesmans: "Hoe wij te werk gaan, is zoals men in de jazz te werk gaat. We pakken een thema, breien er wat rond en hernemen daarna dat thema: dat is de basisidee van de jazz. Als we repeteren, komt iedereen wel eens af met een idee, een thema of een riff." Winok Seresia vult aan: "Als iemand met een idee afkomt, dan begint bij ons de eigenlijke repetitie: we

tasten de grenzen af en proberen uit wat mogelijk is. Wij zijn zeker geen groep die al *jammend* tot iets komt, we repeteren zeker niet om tot iets te komen, wij doen dat uitsluitend om uit te proberen wat er is voorgesteld."

TRUKENDOOS

Improvisatie speelt een belangrijke rol in de wereld van Wawadadakwa. Naast de improvisatie tijdens de repetities, speelt het onverwachte gedurende de optredens een belangrijke rol. "Er zijn natuurlijk dingen die we altijd doen, bijvoorbeeld hoe we de nummers aan elkaar breien," verduidelijkt Stefaan Blancke, "maar dat Simon bijvoorbeeld zijn kabeltje uittrekt, gebeurt per ongeluk en dat zal bij een volgende keer niet gebeuren. Een groot deel is inderdaad improvisatie en voor de rest halen wij de wawa-trukendoos boven. Hieruit putten we om het geheel wat amusant te maken of om problemen op te lossen." Kobe Proesmans vult aan: "Een nummer is

opgebouwd rond een bepaald akkoord en daar kunnen bepaalde noten op gespeeld worden, dat noemen we de wawapartituur. Wij spreken bijvoorbeeld ook niet af wie er begint met een nummer, iemand start en de rest valt in, of speelt een solo. Het maakt niet uit, we zien wel waar we uitkomen." Seresia knikt en verklaart kort hun speelstijl: "Dat is eigenlijk enkel mogelijk doordat we al vier jaar samen spelen, we kennen elkaar door en door, we weten bijvoorbeeld wat een knipoog betekent, enzovoort. We spelen in dat opzicht niet vals: het publiek heeft door wanneer we improviseren of wanneer we een truuk bovenhalen."

SIGAREN

Een van de merkwaardigste gebeurtenissen in de korte geschiedenis van Wawadadakwa, moet ongetwijfeld hun verblijf op Cuba geweest zijn. Doordat Kobe Proesmans gedurende een jaar in Cuba

perkussie gestudeerd heeft, rees de idee om met de groep aan het conservatorium van Havana te gaan studeren. Niet alleen voor de Belgen was dit een verrijking: zij maakten kennis met een andere, meer technische manier van werken. "Ook voor de Cubanen was het bij wijze van spreken een openbaring. Zij waren wel gewoon om aan buitenlanders les te geven of om hen te zien repeteren. Maar zij waren absoluut verrast toen ze ons aan het werk zagen: de Cubanen zijn erg technisch in het muziek maken. Wij daarentegen werken helemaal

"We spelen niet vals: het publiek heeft door wanneer we improviseren of een truuk bovenhalen"

niet technisch, ook improvisatie en humor spelen een rol tijdens onze optredens," analyseert Proesmans. "We hebben ginds ook een keer gespeeld op het conservatorium. Daar kregen we een hoop positieve reacties, hoewel we absoluut niet konden tippen aan de manier

van werken en het nivo van spelen van die school. Ze waren erg onder de

indruk van onze manier van spelen omdat wij op het podium ook heel gekke dingen deden, dat wij humor in onze muziek stopten." Winok Seresia denkt aan een bijkomende verklaring voor de houding van de Cubanen: "Het was — denk ik — ook de eerste keer dat er een buitenlandse groep was neergestreken in Cuba. Er gaan wel groepen naar Cuba, maar dat zijn dan eerder salsa-orkesten en zo, maar geen groepen zoals wij er een zijn. Dat zijn dan meestal ook echt grote groepen, of afzonderlijke muzikanten die in Cuba gaan studeren. Dat zijn dan die grote namen die heel serieus doen en wij komen daar dan wat onnozel doen op het podium, dat waren ze niet gewoon."

Je kan stellen dat sedert de oprichting van de groep in 1997 de muziek van Wawadadakwa een evolutie doorgemaakt

Clicks 'n Cuts in het Arenberg

Dat het STUK het meent met de muziek-programmatie bewijzen ze met het binnenhalen van de prestigieuze Touch Tour, waarvoor ze samenwerkten met de KU Leuven. Jawel: een aantal muzikanten van het gerenommeerde Touchlabel komen in januari op bezoek in het Arenberggebouw. Hou alvast 10 en 11 januari vrij in uw agenda, alsook de volgende dagen, zodat u rustig kan bekomen van deze sensatie.

Omdat de Britten willen weten in wat voor gebouw zij zullen spelen, en omdat u eigenlijk ook wilt weten wat de verbouwers met dat schitterende gebouw hebben uitgestoken, komen Christian Fennesz en Hazard een DJ-setje spelen terwijl een video/sound installatie van Jon Wozencroft te bezichtigen is. Een unieke kans om voor de opening op 10 en 11 januari het nieuw gebouw al eens te gaan bezichtigen en tegelijk ook de laatste activiteit in het kader van het jubileumjaar van de universiteit mee te maken.

(mvs)

Wie deze TouchTrailer wil meemaken, kan een gratis kaart reserveren op 016/20.81.33 of op ticket@stuc.kuleuven.ac.be

heeft. Het mooiste voorbeeld van de groei van de muzikanten is het gebruik van teksten in de nummers. "Wat dat betreft, zitten we eigenlijk nog in een beginfase, het is iets waaraan we zeker meer aandacht moeten schenken." Kobe Proesmans is een voorstander van het gebruik van woorden in de muziek van Wawadadakwa: "We willen woorden gebruiken als instrument, niet om een bepaalde betekenis door te geven, we willen geen verhaal overbrengen. De songs die nu al een tekst hebben, brengen geen boodschap over. Het is ons eerder te doen om de sfeer van de tekst, niet de inhoud. We proberen de teksten ook zo ruim en zo vrij mogelijk te laten, zodat de luisteraars naar eigen believen kunnen interpreteren. De tekst is voldoende ruim zodat je er je eigen interpretatie aan kan geven en tegelijkertijd betekent hij absoluut niets."

Katelijne Beerten
www.goddeau.com

Wawadadakwa speelt op woensdag 26 september in het stadspark. Gratis toegang.

STUK en Loko-Kultuurraad konserteren in Park

Toen bleek dat het Arenberggebouw niet klaar zou zijn in september zat men bij STUK en Kultuurraad, de geleding van de Leuvense Overkoepelende Kringenorganisatie (Loko) die zich bezighoudt met cultuur, wel even met de handen in het haar. Waar konden ze dan in de herfst in godsnaam concerten houden? Gelukkig heeft Kultuurraad een traditie van lokatieprojecten onder het motto "als het publiek niet naar de zaal kan komen, dan trekt de zaal het publiek, en dus de stad in". Met andere woorden: waar dient die kiosk in het park anders voor dan om er concerten in te geven? Vanaf volgende week kunt u dus vier weken lang naar concerten in het park gaan kijken. De *Indian Summer* is nu al gereserveerd!

Wawadadakwa, woensdag 26 september: Belgen met een voorliefde voor Kubaanse en andere Latijns-Amerikaanse ritmes die ze vermengen met Noord-Afrikaanse trance, Oost-Europese klanken, folkloristische melodien, luchtige disko en kitscherige *eighties*-pop. Duidelijk uit de 'vernoem-genoeg-genres-in-uw-bio-en-u-bent-hip'-school. Brengen live naar verluidd toch een opwindend setje. Lees hierboven wat ze er zelf over zeggen.

Moiano, woensdag 3 oktober: U kent ze van de *laid-back* versie van TC Matic's 'Putain Putain'. Komen uit Gent, speelden al

op Dour en verzorgden het voorprogramma van Spooks in de Ancienne Belgique. *Smooth, soulful en mellow* — ja, in het Engels klinkt dat beter — en een zeer energieke live-band. Ook op deze manier kan men *européen* zijn.

Skeem, woensdag 10 oktober: Een hiphopkollektief rond DJ Buzz. Maakt gebruik van live-muzikanten en krijgt daar wel eens commentaar op van 'two turntables and a microphone'-puristen. Daarnaast zorgt *soul mamma* Lien De Greef voor vokale aanvulling op de raps van de anderen. Speelden op de Nachten en trokken 1800 mensen. Volgens de organisatie kan er in het stadspark meer volk binnen.

Groove Cartel, woensdag 17 oktober: Een live house kombo. Tja. Speelden het afsluitend feestje op de Volle Tent vorig jaar en zetten de oude Stukzaal toen op zijn kop. Gezien de gevolgen die het gebouw daar nog altijd van draagt, werd dit jaar dus gezorgd voor een openlucht optreden. Worden binnenkort geremixt door lounge-sensatie Llorca. U moest die cocktail al aan het shaken zijn!

(mvs)

De concerten beginnen om 20.30u en zijn gratis.

Waarom?

Waar was jij op 11 september 2001? Het lijkt in gesprekken een terugkerende vraag te worden. Het gevoel van onmacht en loutering

overviel de wereld. Hard terugslaan lijkt een voor de hand liggende optie. Een terreuraanslag op onschuldigen kan niet ongestraft blijven. Anderen maanden aan tot kalmte en bezinning. Journalisten zoals Robert Fisk hebben beschreven hoe de haat tegenover de

Verenigde Staten, en in haar zog de hele westerse wereld, vorm kreeg. Experts ten slotte waarschuwen voor de spiraal van geweld.

Sommigen vinden deze nuancering ongepast. Een nieuw staaltje politiek-korrekt denken, heet het dan. Is begrip, laat staan verantwoording, voor deze laffe daden wel mogelijk? Het is moeilijk om zich te verplaatsen in de geest van een andere. Is dit immers wel de tijd voor psychologie? Is het geen dooddoener om te beweren dat er dagelijks duizenden kinderen in Afrika sterven? Moeten we ons echt een schuldgevoel laten aanpraten alsof wijzelf de oorzaak zijn van alle ellende?

En toch is de onderliggende waarom-vraag interessant. Niet opdat jij en ik het boetekleed zouden aantrekken, maar om de echte redenen en auteurs te ontmaskeren. We kunnen natuurlijk proberen de vooroordelen over de Islam uit de wereld te helpen, duidelijk maken dat het hier slechts gaat om groepjes extremisten. Maar ook dan ontsnap je niet aan de mite dat het hier gaat over een strijd tussen Goed en Kwaad, tussen het verlichte Westen en de rest.

Via patriotisme trachten politieke leiders nog de indruk te wekken dat ze eendrachtig iedere strijd zullen winnen. Maar deze schijn is maar tijdelijk. Tot de volgende aanslag. Deze crisis leert ons dat nationale staten en hun politieke elites al lang niet meer de veiligheid van de bevolking kunnen waarborgen. De

ekonomische crisis is hier slechts een voorafspiegeling van de ruimere bestaanscrisis.

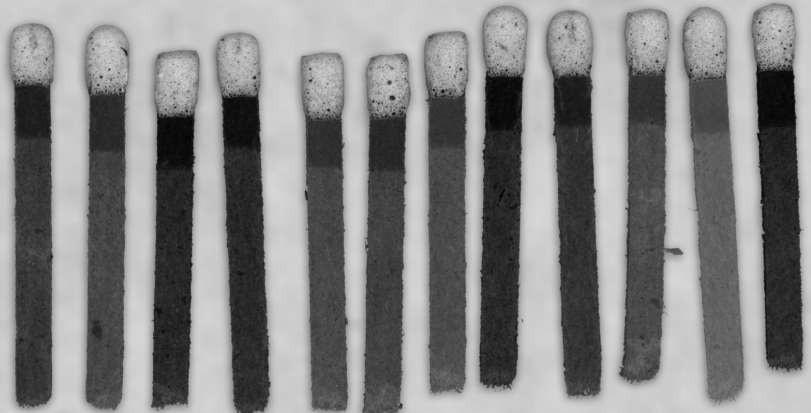
De verschillende actuele discours bevatten opmerkelijke parallellen. De ene verwacht zijn heil en welvaart van de democratie en de vrije markt, de andere van Allah en de traditie. Zijn deze beginselen verkeerd? Natuurlijk niet, maar toch wordt in naam van deze principes gedood. De Afghaan, de Palestijn, de Belg, de Iraakees, de Amerikaan, de Jood. Bestaan ze wel? Zijn het niet slechts bijkomstige statistieken in het geopolitieke spel?

De kracht van de televisie heeft ons getoond dat de onschuldigen altijd het slachtoffer zijn van de daden van hun heersers. Wanneer doorprikken de burgers deze ballon? Wie houdt een anarchistisch economisch systeem in stand waar crimineel geld zich vrij kan bewegen? Wie subsidieert nog steeds wapenfabrieken? Wie vindt creatieve oplossingen om het internationale recht te verkrachten? Inderdaad, dit alles gebeurt in onze naam.

Laten we dus de rollen omkeren en hun eigen wapens gebruiken. Er is nood aan een democratie die echt haar burgers beschermt. En ook de vrije markt kan zodanig worden georganiseerd dat iedereen kan meegenieten van de groeiende welvaart. Er is niets verkeerd aan een samenleving die haar godsdienst koestert, maar een God die oorlog wenst, kan niet bestaan. Deze winbare strijd is de enige rechtvaardige keuze.

CULTUREEL CENTRUM LEUVEN

SEIZOEN 2001-2002

VRAAG DE NIEUWE BROCHURE

148 PAGINA'S BOORDEVOL CULTUUR.

CULTUREEL CENTRUM LEUVEN, BRUSSELSESTRAAT 63, 3000 LEUVEN

TEL. 016/23 84 27, FAX 016 29 12 15, E-MAIL: CULTUREEL.CENTRUM@LEUVEN.BE

✂

Ja, stuur mij de gratis seizoensbrochure 2001-2002

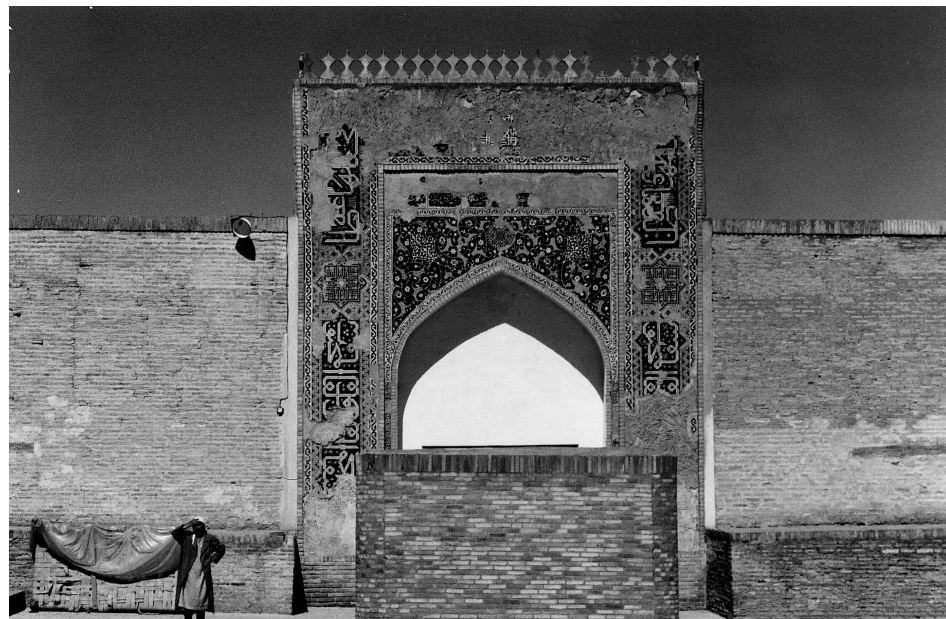
Voornaam + Naam: _____

Straat + Nummer: _____

Postcode + Gemeente: _____

E-mail: _____

Cultureel Centrum Leuven respecteert uw privacy en gebruikt uw persoonsgegevens uitsluitend om u op de hoogte te houden van de culturele activiteiten in Leuven. In overeenstemming met de wet van 8 december 1992 heeft u recht op inzage en correctie.

(foto Els Silvrants)

Dms **DANSATELIER** marleen sempels

KLEUTER - * KINDER - * PREDANS
JAZZDANS * MODERNE DANS
KLASSIEK BALLETT * POINTES
TAPDANS * DANSEXRESSIE * TECHNODANCE
HIP-HOP/FUNK * STREETDANCE * BREAKDANCE
FLAMENCO * DANCE-AEROBIC * FIGUURTRAINING

gespecialiseerde docenten (binnen- en buitenland) - nieuwe dansstudio's - gratis proeflessen - studentenkorting

DANSATELIER marleen sempels <http://go.to/dansatelier>

Diestsestraat 249a 3000 Leuven tel. 016/23 26 40 e-mail: dansatelier@skynet.be

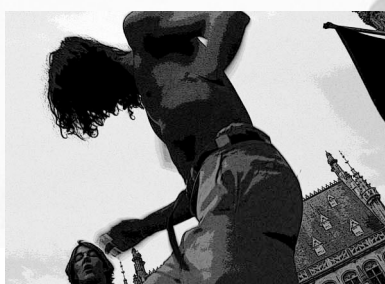
Anti-globaliseringsbeweging doet ook Leuven aan

In het weekend van 14 tot 16 september organiseerde België in het kader van het Europees voorzitterschap een top over milieu en mobiliteit. Deze top werd georganiseerd in Leuven en Louvain-la-Neuve. Zoals te verwachten mobiliseerde de anti-globaliseringsbeweging haar troepen om actie te voeren voor een meer sociaal-ekologisch mobiliteitsbeleid.

Op vrijdag betoogde de koepelorganisatie D 14. Deze organisatie heeft tot doeltientallen organisaties en activisten te verenigen en voor te bereiden op de aktiedagen in Brussel, naar aanleiding van de Europese top van Laken. Deze top gaat van start op 14 december, wat meteen ook de naam van deze beweging verklaart. Het doel van deze organisatie bestaat erin om zoveel mogelijk organisaties te verenigen rond één centraal basisplatform. Door zoveel mogelijk organisaties te verenigen probeert ze het protest tegen de besluitvorming binnen de Europese Unie een steeds luider stem te geven.

Op zaterdag organiseerden de anarchisten een grote *reclaim the streets*. Al dansend op technobeats de straten werden de straten symbolisch heroverd.

Het konsept — normaal voorbehouden voor 1 mei-vieringen — omvat een ideaal protestmiddel om tegen deze top over milieu en mobiliteit te ageren.

In tegenstelling tot D 14 hebben de anarchisten niet de ambitie om verschillende verenigingen te verzamelen rond één basistekst. Anarchisten geloven immers niet dat het innemen van bepaalde standpunten rond allerlei thema's iets kan bijdragen tot een rechtvaardige wereld. Het is immers eerst de overheersende mentaliteit van de bevolking die moet veranderen vooraleer men tot structurele veranderingen kan komen. De anarchisten interesseren zich ook niet in het groeperen en coördineren van verschillende groepjes tot één geheel. Daar waar D 14 veranderingen probeert te realiseren via het politieke nivo, verwerpen deze anarchisten dit politieke nivo en streven zij eerder naar een mentaliteitswijziging.

De verschillpunten die deze twee groepen kenmerken, komen vooral tot uiting bij het organiseren van hun actie. De actie van D 14 was een sobere betoging, rustig begeleid door de ordetroep-

en. In ruil voor het recht op aktievoeren en het recht om binnen hoorafstand van de ministers te betogen, garandeerden de organisatoren een vreedzame optocht. De anarchisten pakten het echter helemaal anders aan. Hun manifestatie was een kleurrijke swingende optocht, die overstemd werd door luid loeiende beats.

Hamid Douibi

foto's Rolf Op De Beeck en Indymedia.be

